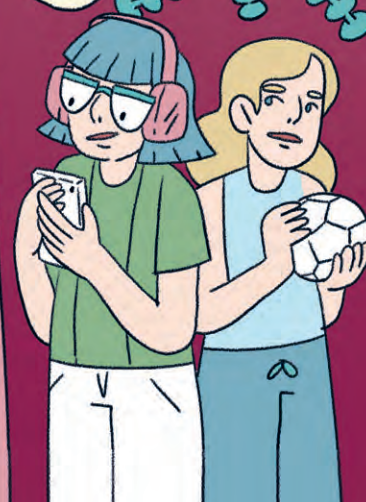

NUANCER

En hverdag efter flugt

Af

Mette Lind Kusk, Line Høj Høstrup og Hugo Lind

Nuancer - en hverdag efter flugt

© Mette Lind Kusk, Line Høj Høstrup og Hugo Lind

Tegneserien er finansieret af Carlsberg Mindelegat

1. udgave, 1. oplag 2025

Tekst: Mette Lind Kusk, Line Høj Høstrup og Hugo Lind

Illustration: Line Høj Høstrup og Hugo Lind

Omslag, grafisk opsætning og farvelægning: Line Høj Høstrup

Trykt hos Lasertryk

ISBN 978-87-91631-09-2

Indholdsfortegnelse

Tegneserien kort fortalt.....	3
Lejren.....	4
Ankomsten.....	26
Ny skole.....	32
Nye Venner.....	38
I kirke.....	44
Højskole.....	50
Fritidsjobbet.....	56
Fremtiden.....	62
Workshoppen.....	70
Efterord.....	76
Baggrund for tegneserien.....	77

Tegneserien kort fortalt

Helt kort handler denne tegneserie om at begynde på en ny tilværelse efter flugt. Mere specifikt handler den om Danmarks modtagelse af flygtninge gennem FN's genbosætningsprogram set fra unge med flugterfaringers eget perspektiv. Tegneserien følger de to unge, fiktive karakterer, Esther og Simon, fra deres hverdag i en flygtningelejr i Rwanda til deres første dage, måneder og år som genbosatte flygtninge - også kaldet kvoteflygtninge - i Danmark. Syv unge med flugterfaring har bidraget til at skabe fortællingerne med afsæt i egne erfaringer, og de rummer en stor grad af nuancer: at blive genbosat er sjældent en entydig positiv eller negativ oplevelse, men mange ting på en gang.

Emnet 'flygtninge' kan være abstrakt og komplekst at forklare. I nyheder og medier fremstilles flygtninge ofte blot som tal i en statistik, 'strømme' eller 'kriser'. Debatten bliver ofte polariseret, forskelle mellem 'os' og 'dem' kan synes enorme, og menneskeskæbnerne bag tallene kan blive overset og glemt. Med denne bog ønsker vi at gøre det muligt at få indblik i temaer om flugt med udgangspunkt i konkrete menneskers erfaringer. Vi håber, at vi med fokus på empati, medmenneskelighed og nuanceret viden kan modvirke dehumanisering af mennesker med flugterfaring, og vi håber, at tegneserien vil fungere som en påmindelse om alt det, som mennesker har til fælles med hinanden trods forskellige udgangspunkter og vilkår.

Du kan læse mere om baggrunden for tegneserien og holdet bag samt begrundelse for tegneserieformatet bagerst i bogen. Her finder du også links til uddybende information om flygtninge samt et efterord af Røde Kors.

Mette

LEJREN

Denne historie handler om Esther og Simon, der bor i flygtningelejren "Mahama" i Rwanda.

Esther er 13 år og har boet i lejren, siden hendes familie flygtede fra Burundi for tre år siden.

Simons familie er flygtet fra Den Demokratiske Republik Congo for 17 år siden og har aldrig været i stand til at vende tilbage. 15-årige Simon har derfor boet i lejren hele sit liv.

Mahama. Flygtningelejr
i det østlige Rwanda

ER DU KLAR
SIMON?

HER BOR
ESTHER

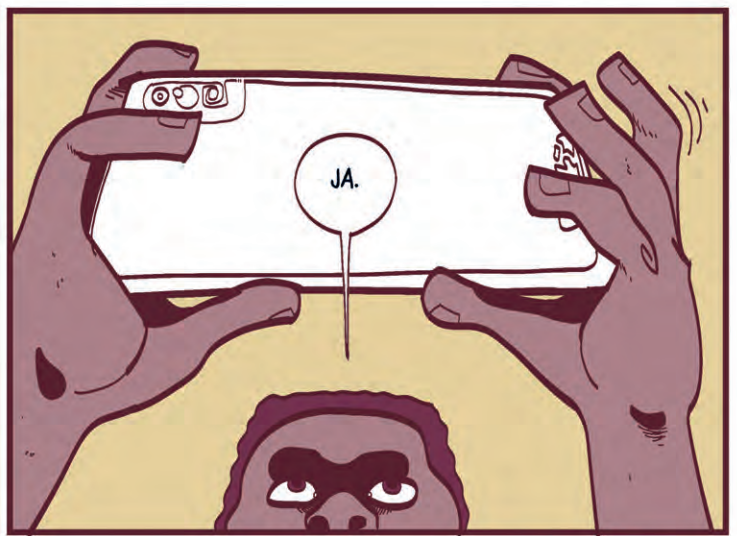
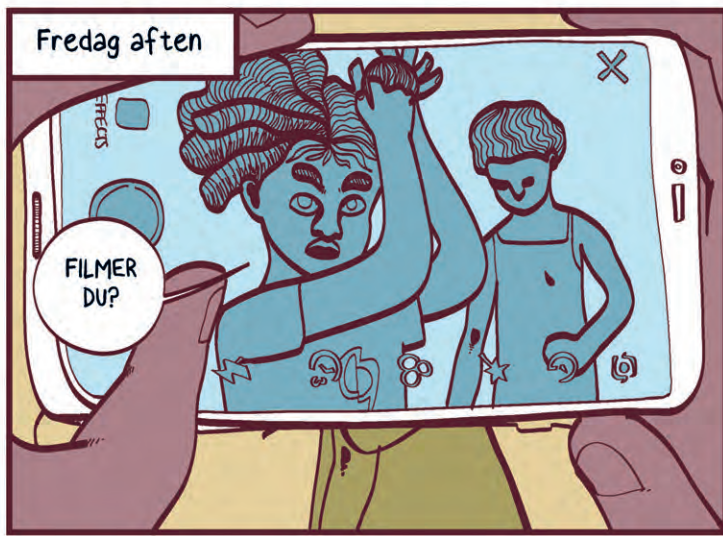
HER BOR
SIMON

RWANDA

200M

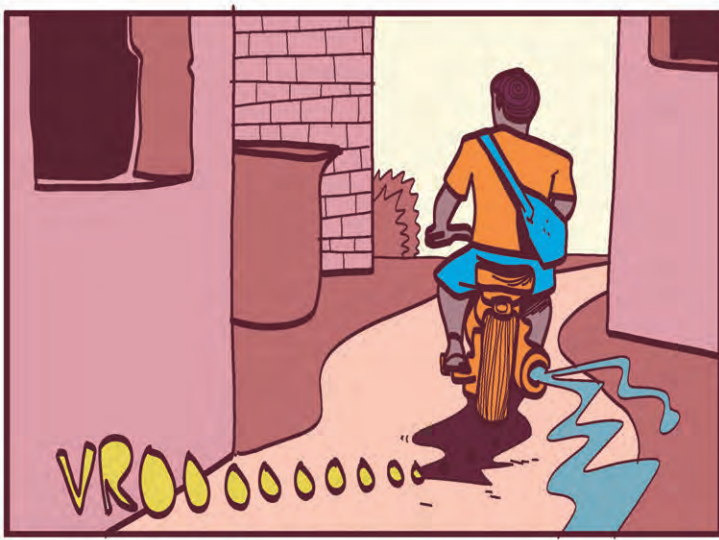
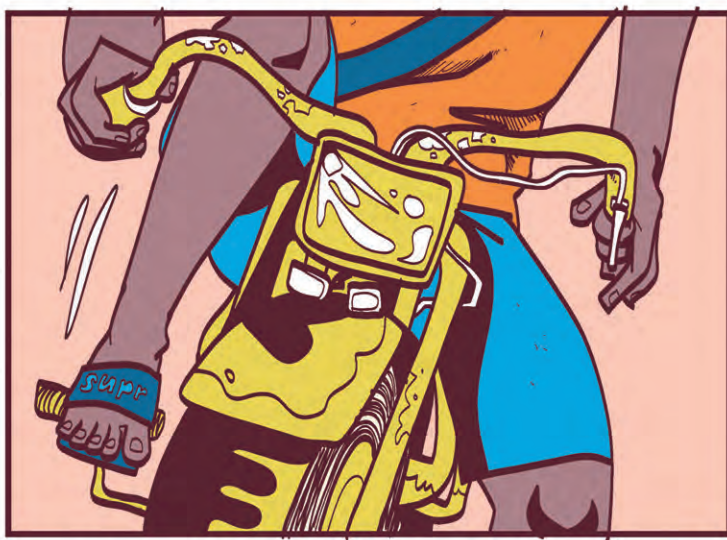

Lørdag formiddag

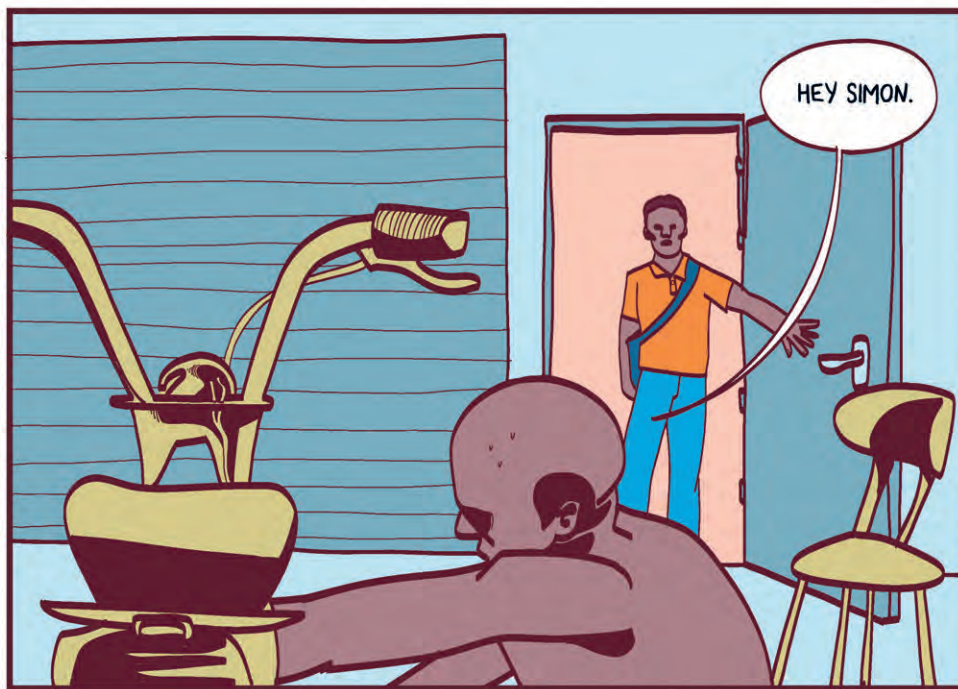
YO!
EDOUARD!

ER UWI
HJEMME?

JEPS.
VI TAGER NED OG
FISKER I MORGEN.
VIL DU MED?

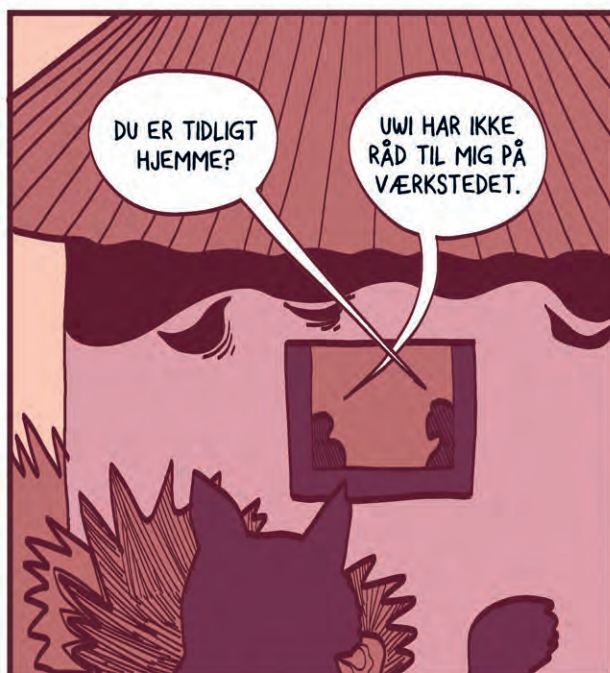
KORET HAR
KONCERT, SÅ JEG
HAR DESVÆRRE
IKKE TID.

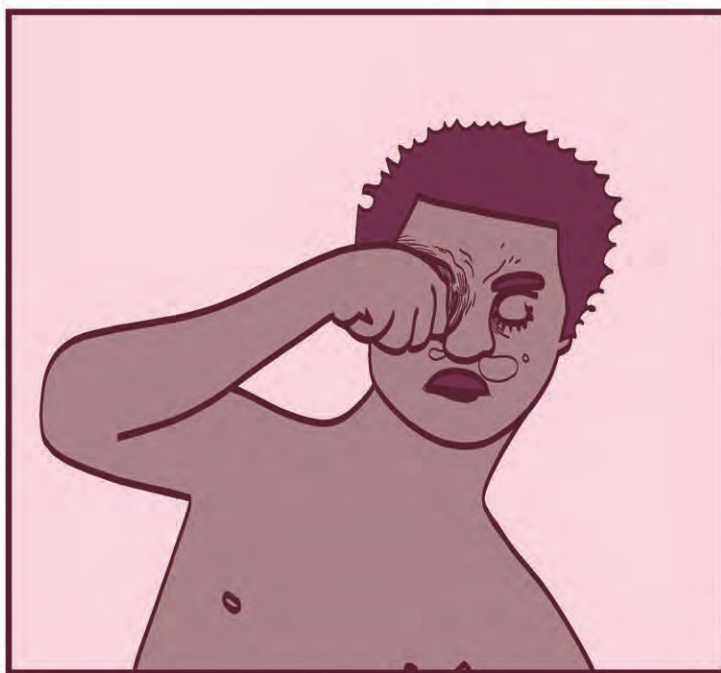
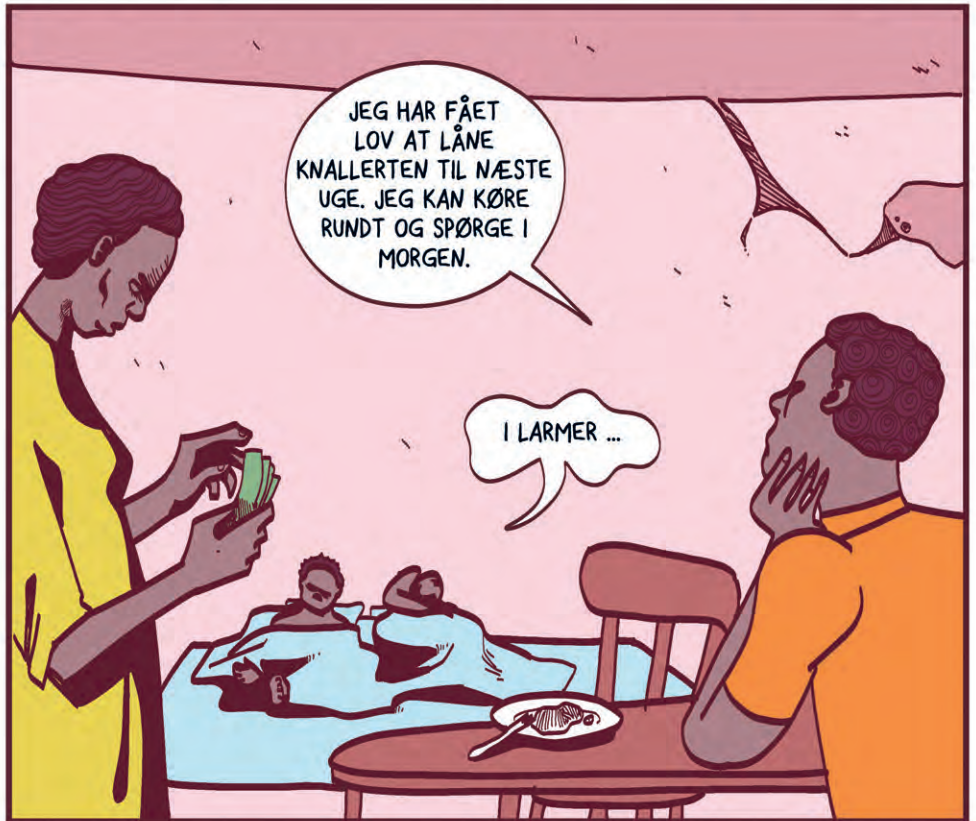
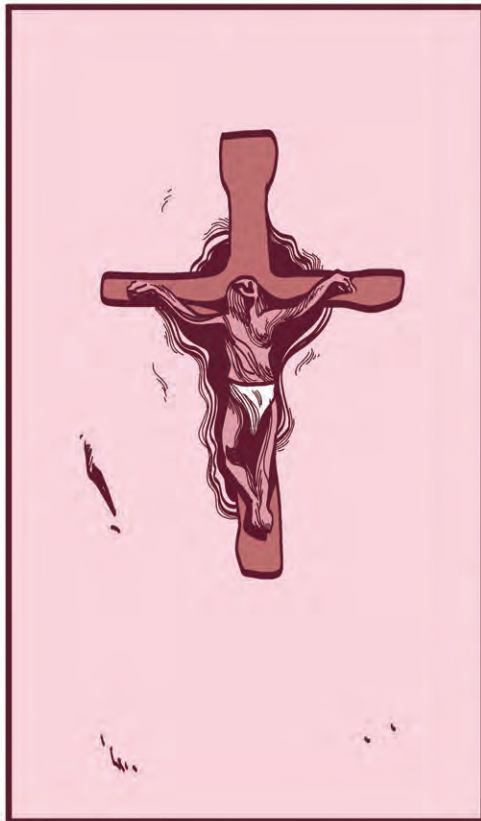
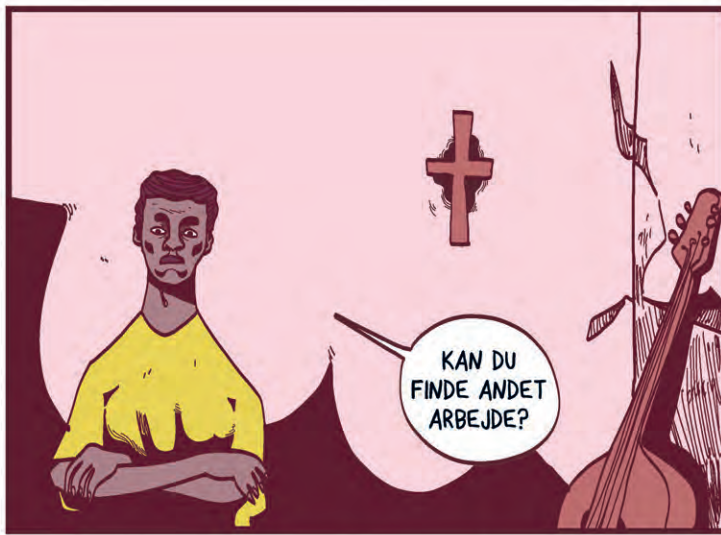
*20.000 RWF (Rwandan Francs) svarer til ca. 107 kr.

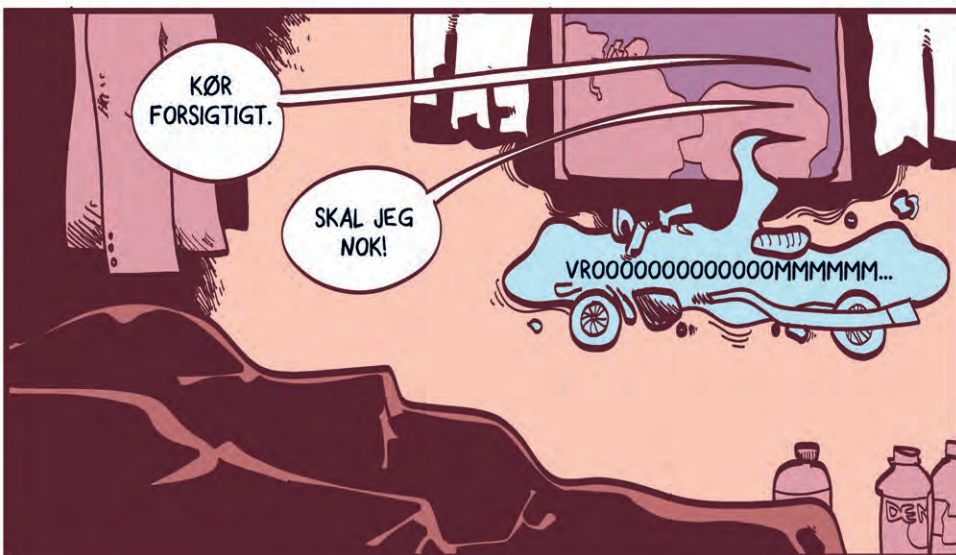
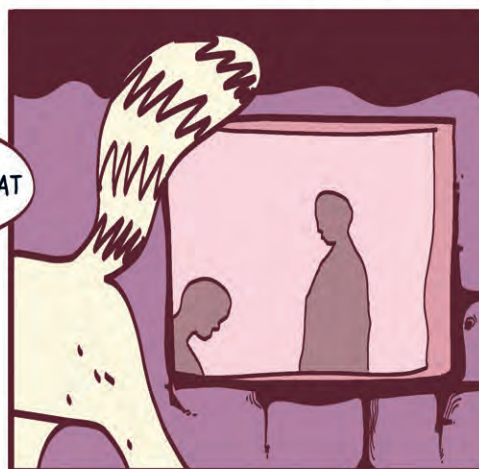
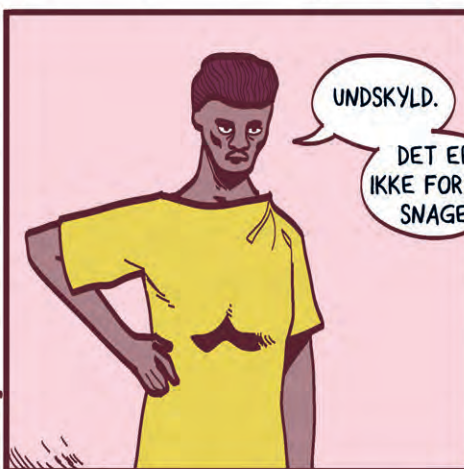

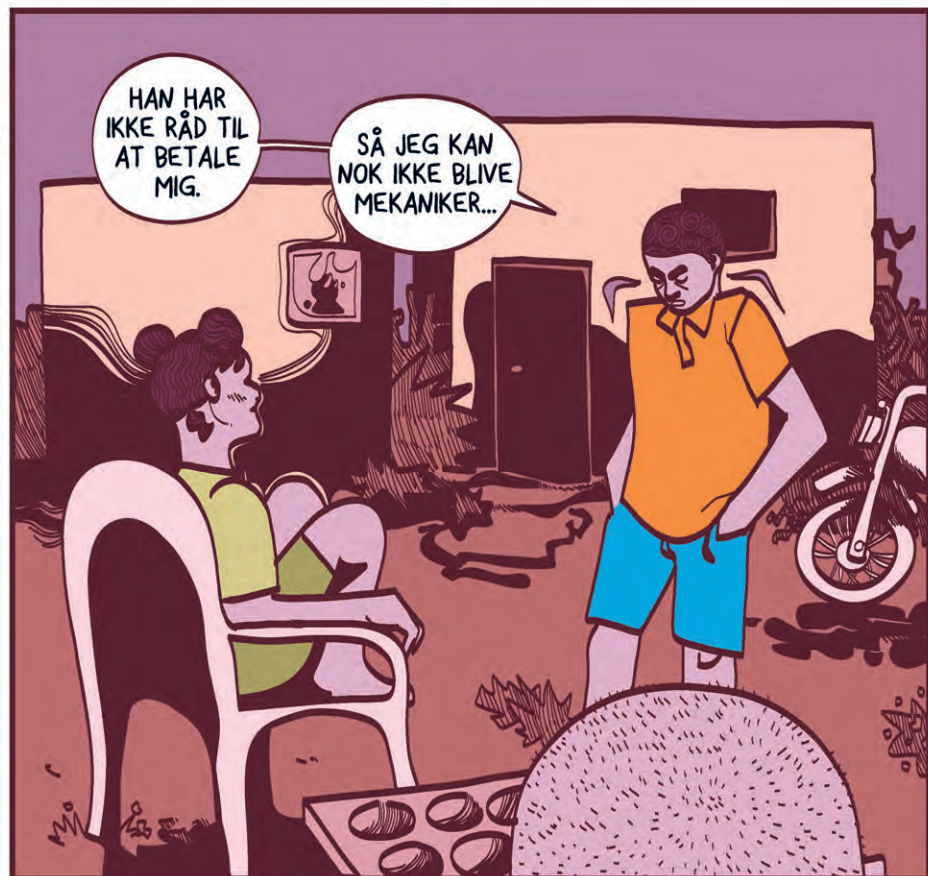
÷ 20.000,-
RWF

*TATE er kælenavn for bedstemor på sproget kinyarwanda

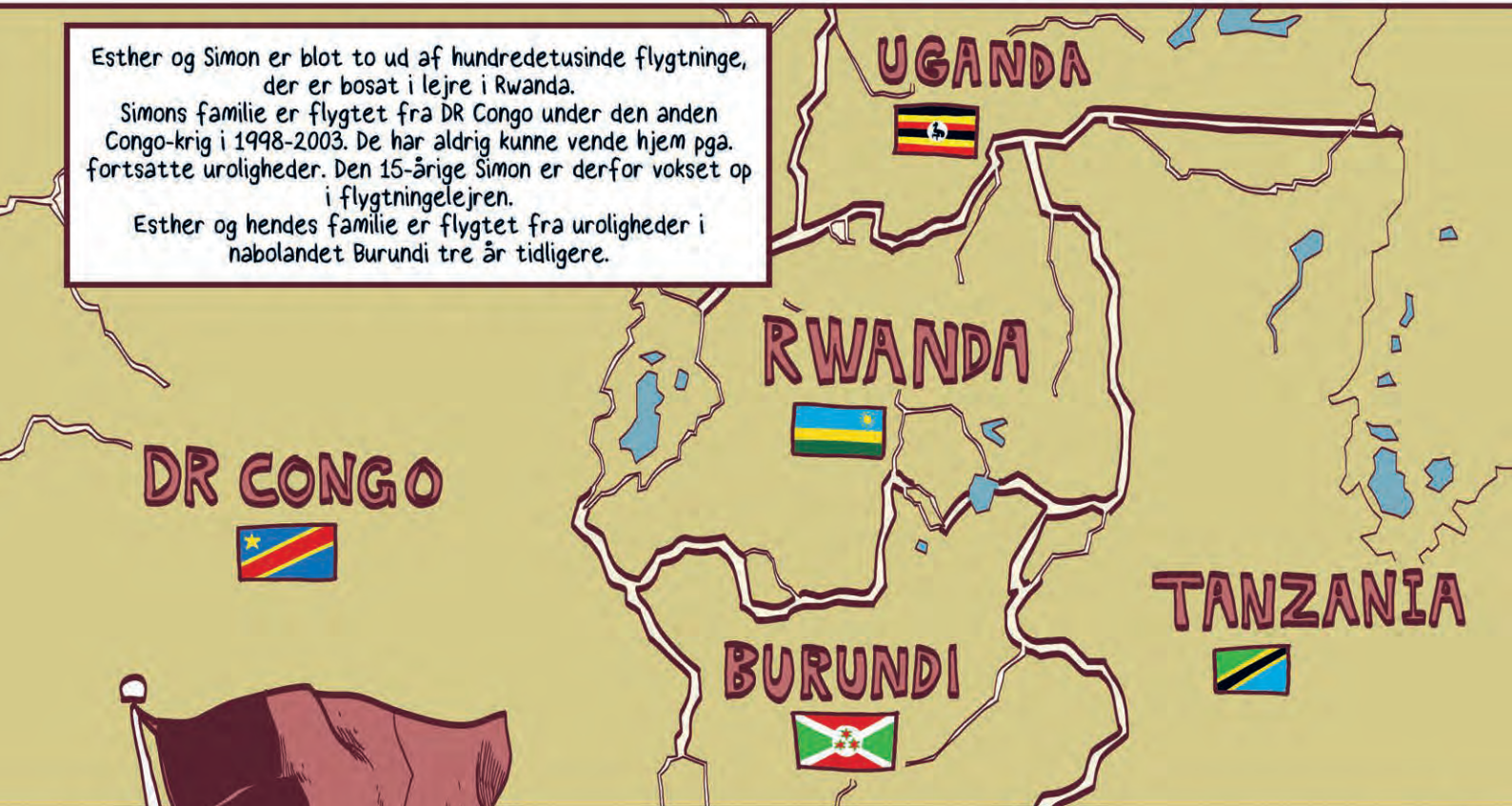

Esther og Simon er blot to ud af hundredetusinde flygtninge, der er bosat i lejre i Rwanda.
Simons familie er flygtet fra DR Congo under den anden Congo-krig i 1998-2003. De har aldrig kunne vende hjem pga. fortsatte uroligheder. Den 15-årige Simon er derfor vokset op i flygtningelejren.
Esther og hendes familie er flygtet fra uroligheder i nabolandet Burundi tre år tidligere.

Både i DR Congo og Burundi kan problemerne spores tilbage til kolonitiden, hvor vestlige kolonimagter overtog områder med vold og magt.

Europæerne tog de frodige områder til sig selv og flyttede de lokale, alt efter hvor de havde brug for arbejdskraft. Der var bl.a. folk fra Rwanda der blev flyttet til plantager i Congo.

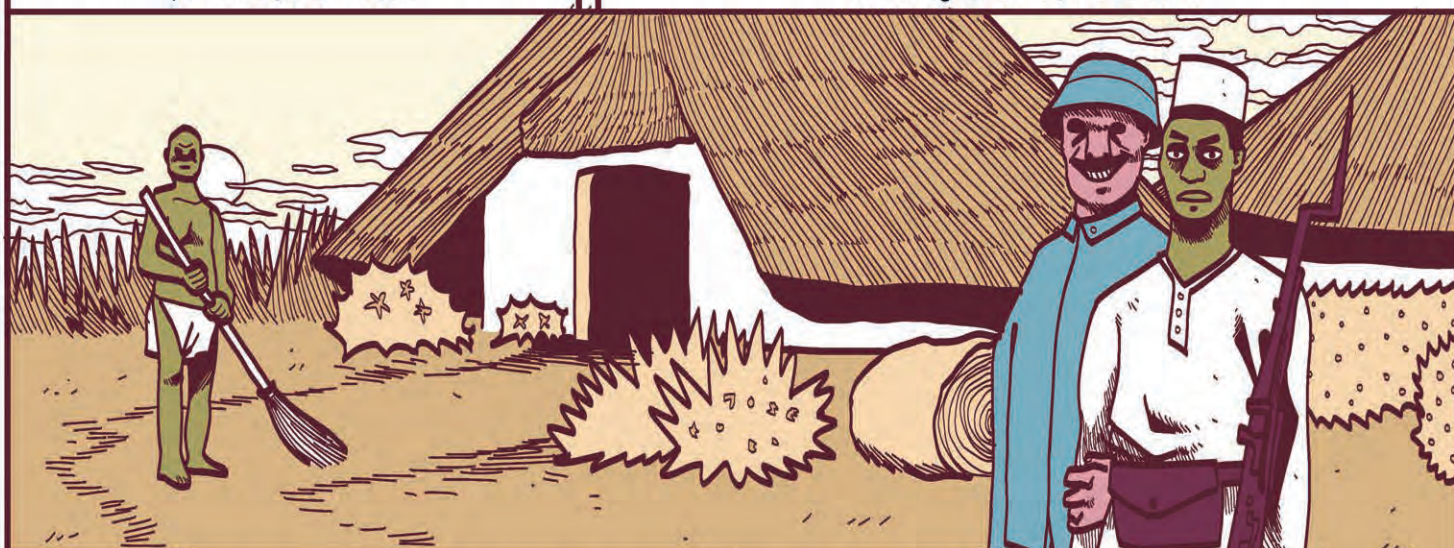
Jord er vigtigt. Mennesker overalt i verden er dybt afhængige af jord for at kunne overleve og brødføde deres familie. Det er derfor, at uenighed om retten til jord så ofte leder til konflikt.

Da DR Congo bliver selvstændigt i 1960 og Burundi i 1962, er det uklart, hvem der har krav på hvilke jordområder.

Er det de mennesker, der har boet i området de sidste mange årtier? Eller er det dem, der levede af jorden, inden kolonimagten forflyttede dem?

Kolonimagten gjorde desuden etnicitet til en vigtigere faktor, end det før havde været. Ved at give magt og jord til nogle etniske grupper frem for andre, skabte kolonimagten konflikter mellem grupper. Lokale politikere i de to lande har fortsat brugt etnicitet, når de skulle have folk til at stemme på sig.

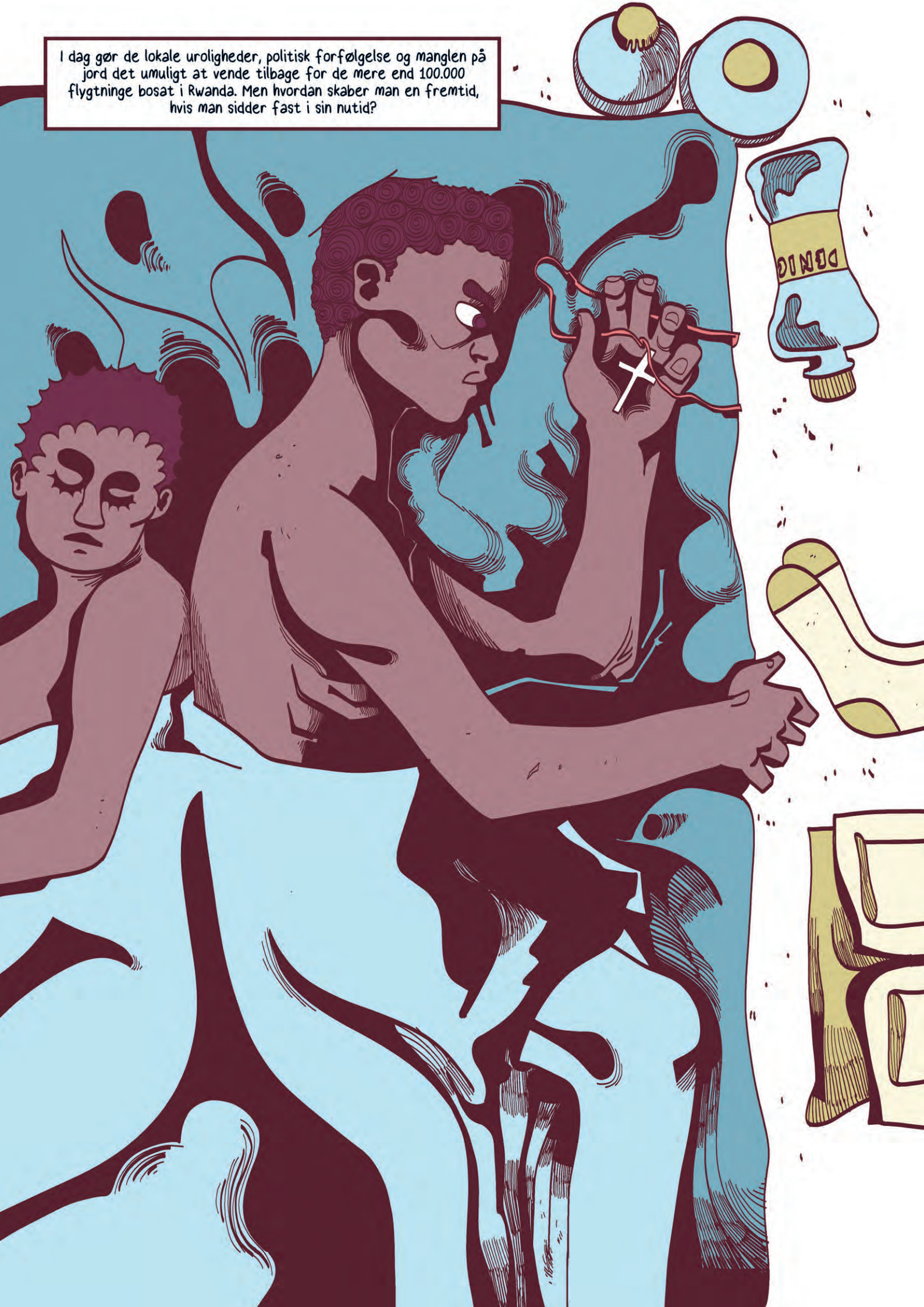

I 1996-2003 ledte alt dette til de såkaldte Congo-krige, hvor kampene har kostet mere end 3,3 millioner congolesere livet. Mere end en million congolesere lever som flygtninge i nabolandene.

I Burundi kulminerede interne magtkampe imellem forskellige etniske grupper i 1993 i en borgerkrig, der varede 12 år og kostede 300.000 mennesker livet, mens 700.000 flygtede til de omkringliggende lande.

I dag gør de lokale uroligheder, politisk forfølgelse og manglen på jord det umuligt at vende tilbage for de mere end 100.000 flygtninge bosat i Rwanda. Men hvordan skaber man en fremtid, hvis man sidder fast i sin nutid?

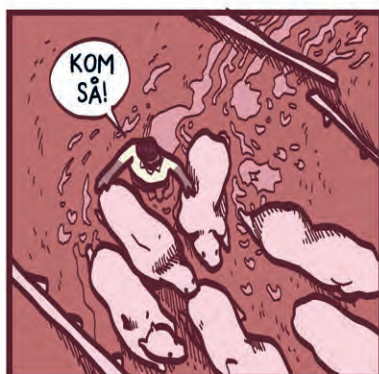

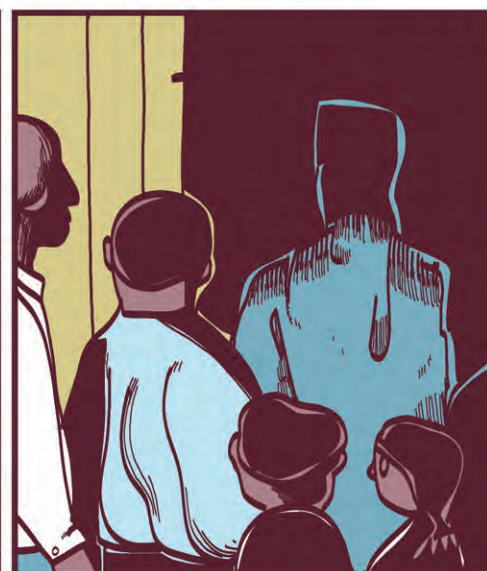
Mahama er den største blandt fem flygtningelejre i Rwanda med 60.000 indbyggere.

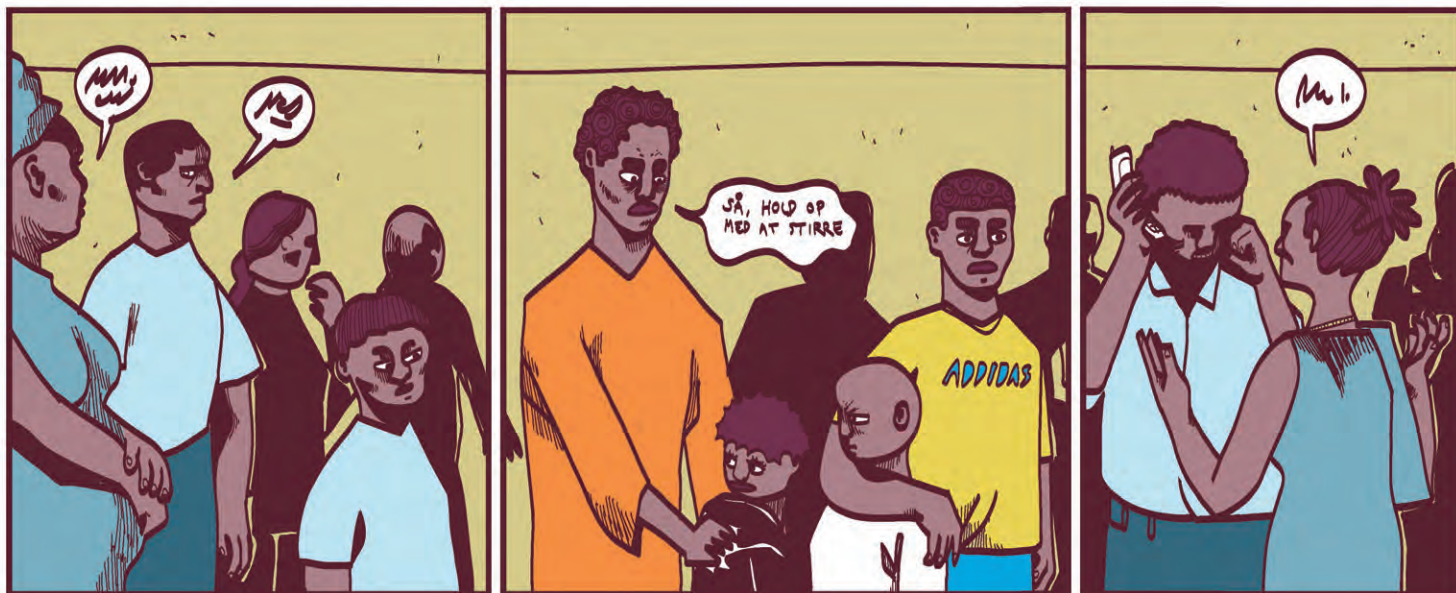

Lejrenes formål er at tilbyde midlertidig asyl og anden hjælp til flygtninge og varetages af UNHCR, som er FN's Flygtningehøjkommissariat.

Et udpluk af flygtninge bliver hvert år tilbudt genbosættelse i et tredje FN-land som fx. Danmark. Det er flygtninge, som ikke kan rejse til deres respektive hjemlande grundet forfølgelse. Denne gruppe kaldes kvoteflygtninge.

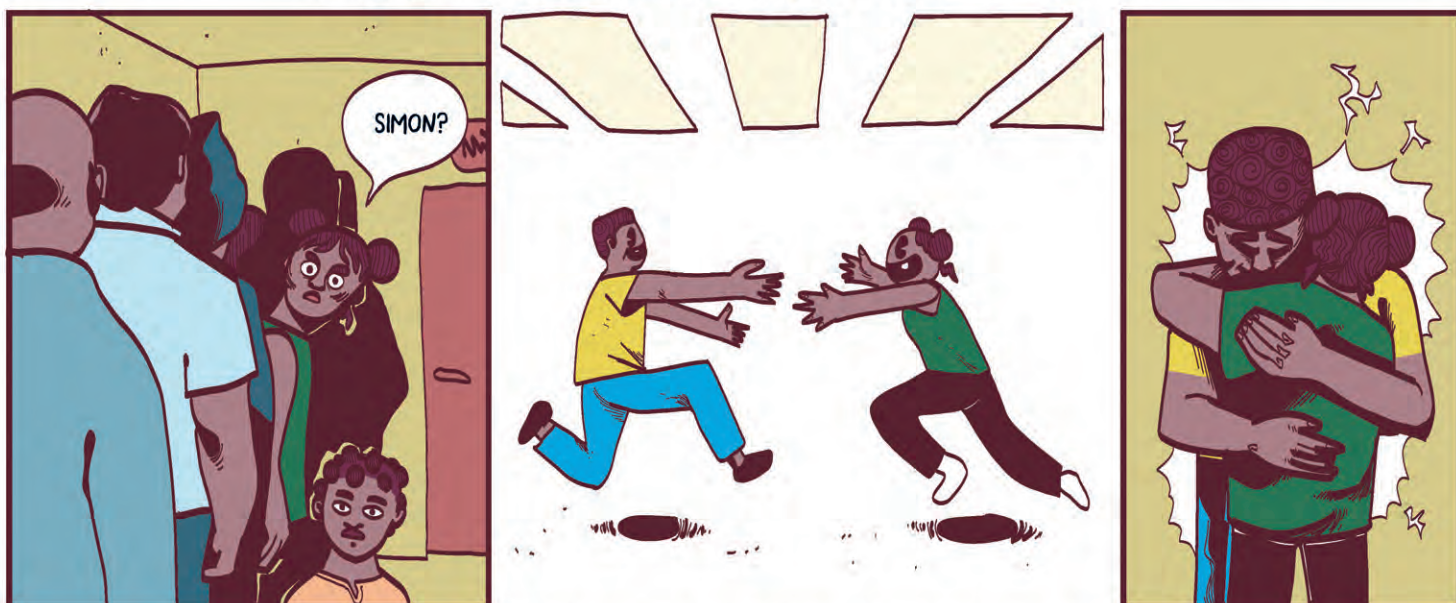

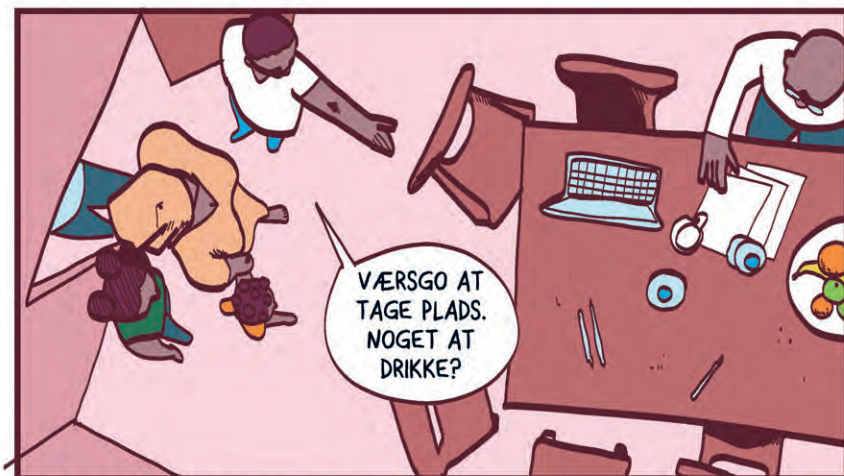
Hvert år besluttes det politisk hvor mange kvoteflygtninge, Danmark vil modtage. "Kvoten" er altså antallet af flygtninge Danmark forpligter sig til at genbosætte. I 2023 modtog Danmark 200 kvoteflygtninge.

Danmark beslutter desuden hvilke type flygtninge, der bliver tilbudt genbosættelse. Det er hovedsageligt kvinder med børn uden mandligt netværk, der aktuelt får plads i Danmark. De anses for at være i større risiko for kønsbaseret vold, seksuel vold og andre former for udnyttelse.

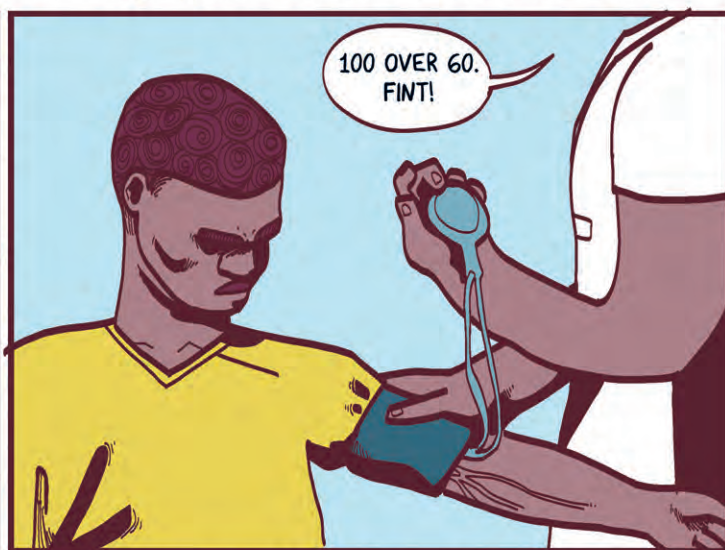
Fælles for alle flygtninge er, at det er mennesker i ekstremt sårbare positioner.

På baggrund af Danmarks kriterier, indstiller UNHCR flygtninge til genbosætning.

Udlændingestyrelsen og DRC (Dansk Flygtningehjælp) interviewer de flygtninge der er indstillet til at komme til Danmark.

Kvoteflygtninge deltager desuden i et kursus om Danmark og gennemgår en helbredsundersøgelse.

De får midlertidig opholdstilladelse og bliver fortalt, hvor de skal bo.

I Danmark placeres kvoteflygtninge over hele landet.
Typisk en til to familier pr. kommune.

Simon skal til Aalborg og Esther til Ikast.

Her bliver de modtaget af en medarbejder fra kommunen, der viser dem på plads i den bolig, som kommunen har fundet til dem.

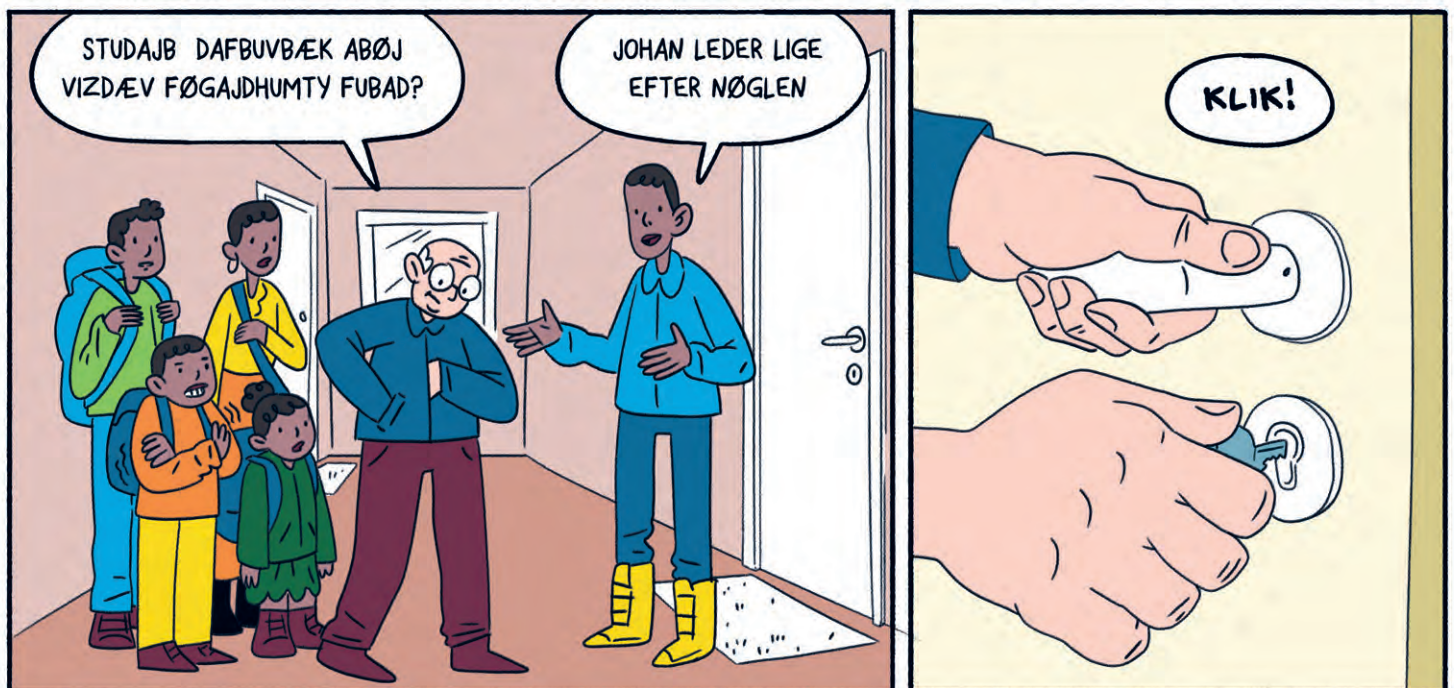
Kvoteflygtninge starter på den såkaldte "selvforsørgelses- og hjemrejseydelse". Det betyder at genbosatte kvoteflygtninge får et lille månedligt beløb, og kun delvis har ret til børnepenge og andre former for offentlig støtte.

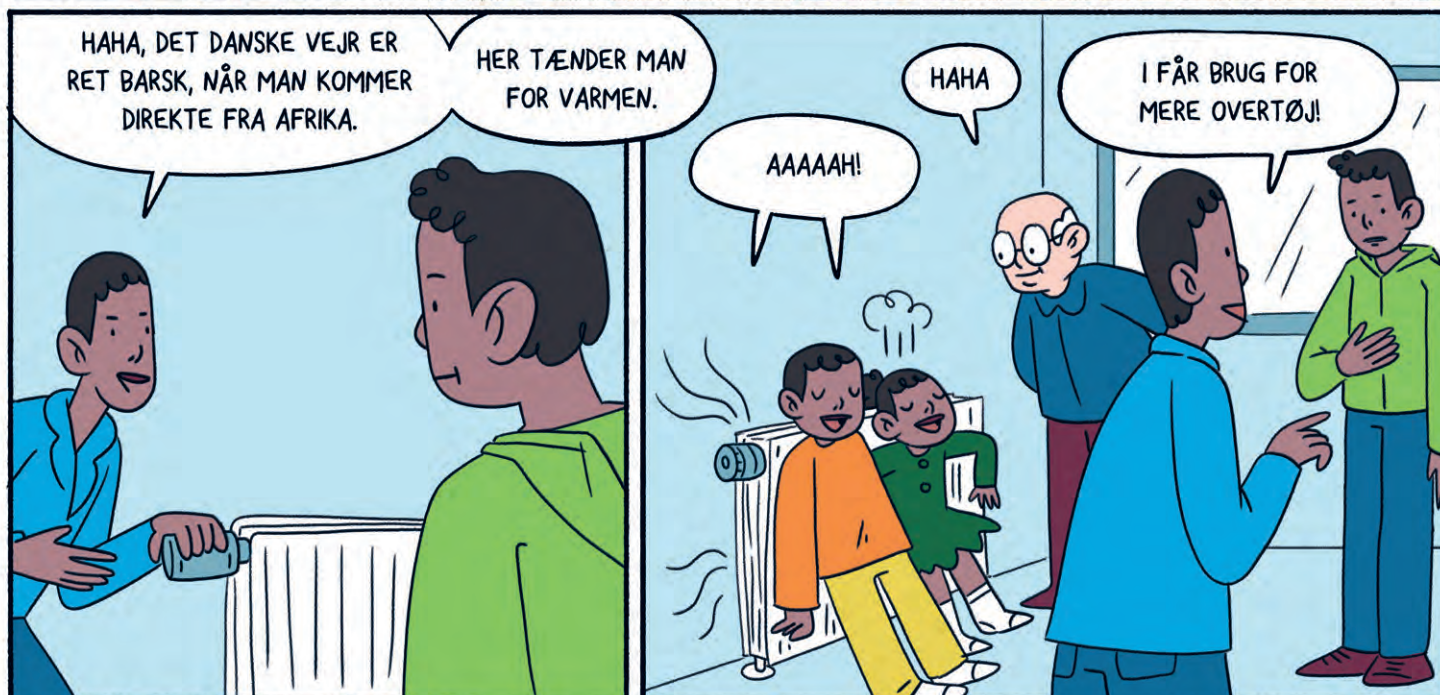
FAKTABOKS

FN's genbosætningsprogram

FN's genbosætningsprogram er en international ordning, der gør det muligt for nogle af verdens mest udsatte flygtninge at blive genbosat i et sikkert land. Flygtninge genbosættes som regel fra lande, der har modtaget mange flygtninge og ikke har mulighed for at tilbyde dem varige løsninger. I 2024 var USA, Canada, Tyskland og Australien de lande, der tog imod det største antal flygtninge gennem FN's program. FN vurderer, at det var under fem procent af de flygtninge, der i 2023 havde behov for genbosætning, der fik det tilbudt* .

*Kilde: <https://www.unhcr.org/news/press-releases/unhcr-2025-global-refugee-resettlement-needs-spike-almost-3-million>

*UGALI ER EN GRØD LAVET PÅ MAJSMELE.

Esthers familie er blevet placeret i Ikast, da Udlændingestyrelsen fordeler flygtninge på tværs af landets forskellige kommuner.

DET PYNTER
DA LIDT, HVAP?

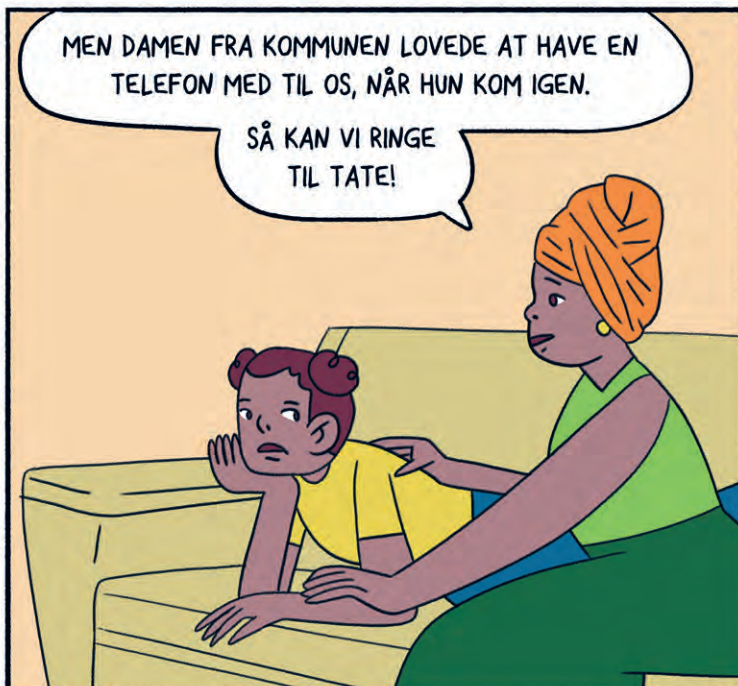
OG HVAD SÅ?
VI MANGLER SERIØST
ET TV!

JEG SAVNER
MINE VENNER...

OG JEG
SAVNER TATE!*

DET GØR
JEG OGSÅ...

MEN DAMEN FRA KOMMUNEN LOVEDE AT HAVE EN
TELEFON MED TIL OS, NÅR HUN KOM IGEN.

SÅ KAN VI RINGE
TIL TATE!

BANK BANK

HVEM MON
DET ER?

GODDAG, JEG
HEDDER MARCEL.

JEG KOMMER FRA DET CONGOLESISKE
NETVÆRK FOR AT BYDE JER VELKOMMEN.

ÅH HVOR HERLIGT,
EN LANDSMAND!

FAKTABOKS

Danmarks genbosætning af flygtninge gennem FN

Danmark har siden 1979 arbejdet sammen med FN om at modtage flygtninge fra lejre rundt omkring i verden. Fra 1989-2015 har Danmark modtaget omkring 500 personer gennem genbosætningsprogrammet årligt. I 2015 stoppede den daværende udlændinge- og integrationsminister, Inger Støjberg (V), denne praksis. Siden 2018 har den siddende udlændinge- og integrationsminister haft mandat til at fastsætte, hvor mange flygtninge Danmark vil tilbyde genbosætning via FN årligt. I årene 2016-2018 modtog Danmark ingen flygtninge gennem FN's program. I 2019 modtog Danmark cirka 30 flygtninge med behov for særlig sundhedsbehandling. Til sammenligning har Norge haft en årlig kvote på 3000, som er justeret ned til 1000 i 2024, og Sverige har haft en kvote på 5000, som siden 2023 er justeret ned til 900*. Danmark besluttede i 2020 at modtage en kvote på 200 personer årligt - primært familier bestående af enlige kvinder med børn fra DR Congo og Burundi, der har levet i flygtningelejre i Rwanda. Det er denne gruppe mennesker, som forskningsprojektet Reorienting Integration har fulgt over længere tid.

*Kilde: UNHCR (2024) Sweden Fact Sheet, UNHCR (2024) Norway Fact Sheet.

NY SKOLE

Esther har været i Danmark i en uge, og i dag er hendes første skoledag. Esther har glædet sig, men hun har også været meget nervøs og fik næsten ikke sovet i nat.

DET HER ER ESTHER. SHE IS FROM RWANDA OR EH... CONGO, RIGHT?

HAI!

BLIVER DE HER MENNESKER MON MIN NYE VENNER?

YOU CAN SIT NEXT TO ANASTASIA. HUN ER FRA UKRAINE.

HUN SER SØD UD...

HEJ!

HELLO ESTHER. HOW ARE YOU?

I... EH... I AM 14 YEARS OLD.

EHM, OK? HOW LONG HAVE YOU BEEN IN DENMARK?

I... EH... SORRY?

DON'T YOU SPEAK ENGLISH?

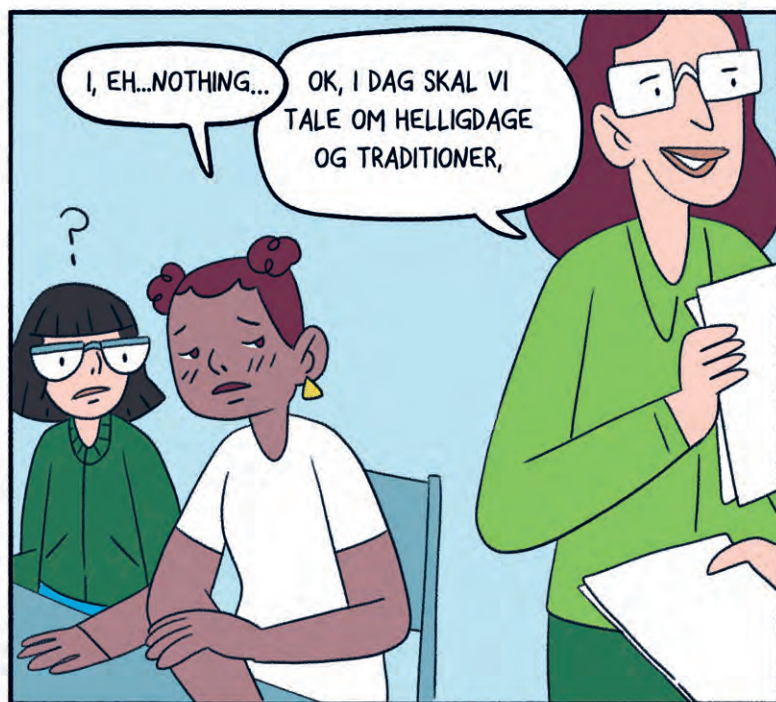
I'M SORRY... EH... LITTLE ENGLISH...

OH, OK...

FAKTABOKS

Skolegang

I flygtningelejre i Rwanda tilbydes alle børn skolegang. Muligheder for videregående uddannelse er dog begrænsede. Efter genbosætning til Danmark skal børnene i familierne også hurtigt i gang med skole. De mindste børn kommer i vuggestue og børnehave, imens de større børn typisk starter i det, der hedder en modtageklasse for børn, der skal lære dansk. Modtageklasser er typisk placeret på en kommunal folkeskole. I takt med at børnene lærer sproget, bliver de sluset ud i almindelige klasser. Det varierer på tværs af kommuner, hvilket skoletilbud unge, som Esther og Simon, får. I nogle kommuner har man sprogskoler særligt for unge. I andre kommuner begynder unge i en modtageklasse på en folkeskole. Uanset oplever mange unge, at det er svært at lære nok dansk til, at man kan følge med i undervisning på dansk, og mange oplever også, at det er svært at lære de danske skoleelever at kende. Faktisk kan frikvartererne være særligt svære i de første uger, hvis man hverken kan tale dansk eller engelsk med sine nye klassekammerater. Hvordan ville du overleve de første uger på en ny skole, hvor ingen talte det sprog, som du taler?

NYE VENNER

VI SES I MORGEN!

HEJ SIMON! GIDER DU IKKE FØLGES
MED DIN GODE VEN, DAVI?

UNDSKYLD, JEG TROEDE, DU
VAR GÅET UDEN MIG.

JEG VAR BARE
LIGE PÅ TOILET.

ÅH NEJ, HVOR ER
MIT REJSEKORT!

SIKKERT I DIN BAGLOMME
SOM SÆDVANLIGT.

PYHA! JEG HAR IKKE RÅD TIL AT FÅ
ENDNU EN BØDE AF BILLETCHAUFFØREN.

DU MENER
BILLET-KON-TRO-LLØR-EN.

HVAD SKER DER FOR, AT JEG HAR
GÅET PÅ SPROGSKOLE ET ÅR MERE
END DIG, MEN NU BEGYNDER DU AT
LÆRE MIG DANSKI?

HAHA, DET ER DA KUN FORDI
DIG, CAROLA OG BENJI HAR
HJULPET MIG SÅ MEGET.

JEG ER VIRKELIG GLAD
FOR AT HAVE FÅET SÅ
MANGE VENNER PÅ
SPROGSKOLEN.

HAR DU EGENTLIG MANGE
DANSKE VENNER?

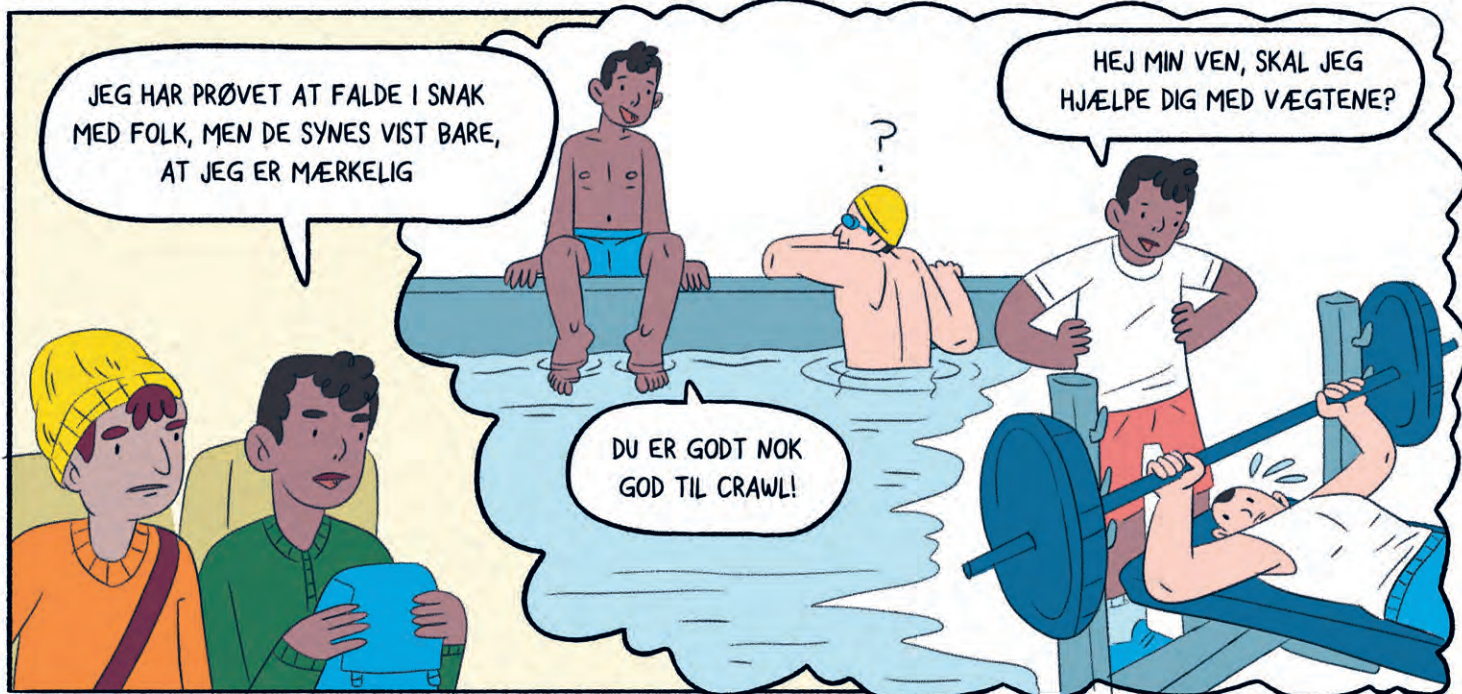
TJO, ET PAR STYKKER...
HVORFOR?

DET FØLES BARE UNDERLIGT
AT HAVE BOET I DANMARK I OVER
ET ÅR, MEN KUN HAVE
UDENLANDSKE VENNER.

HVAD ER DER NU I VEJEN MED MIG?

IKKE NOGET, MEN DANSKE VENNER
KUNNE LÆRE MIG MERE OM
SPROGET OG KULTUREN OG SÅDAN
NOGET...

JEG HAR PRØVET AT FALDE I SNAK
MED FOLK, MEN DE SYNES VIST BARE,
AT JEG ER MÆRKELEG

HEJ MIN VEN, SKAL JEG
HJÆLPE DIG MED VÆGTENE?

DU ER GODT NOK
GOD TIL CRAWL!

HAHAHA!
SIMON, ALTSÅ!

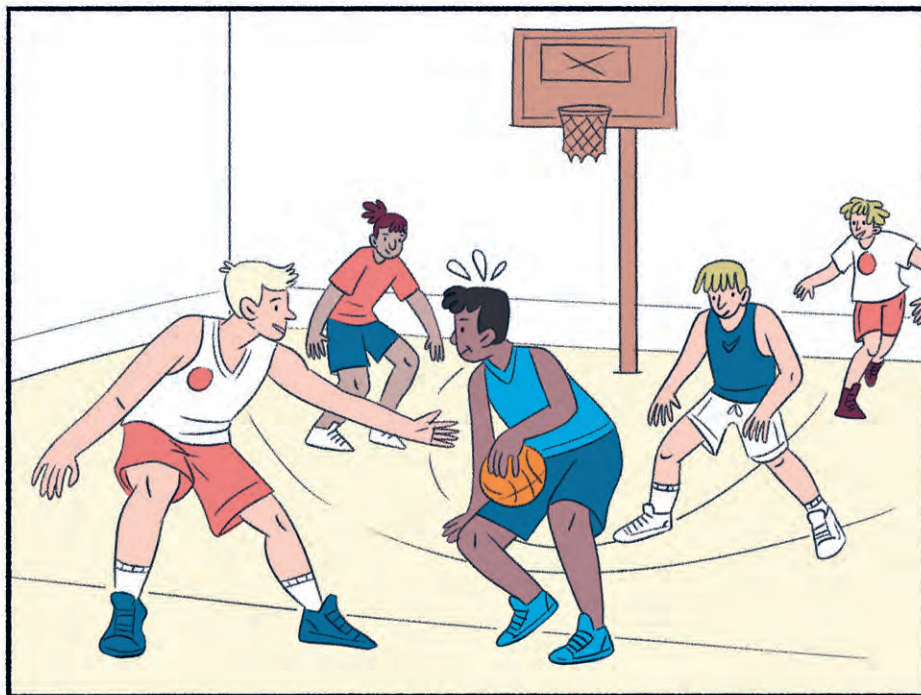
DANSKERNE ER
MEGA INTROVERTE.

DE KAN SLET IKKE LIDE AT SNAKKE
MED TILFÆLDIGE MENNESKER PÅ
GADEN, LIGESOM VI ER VANT TIL.

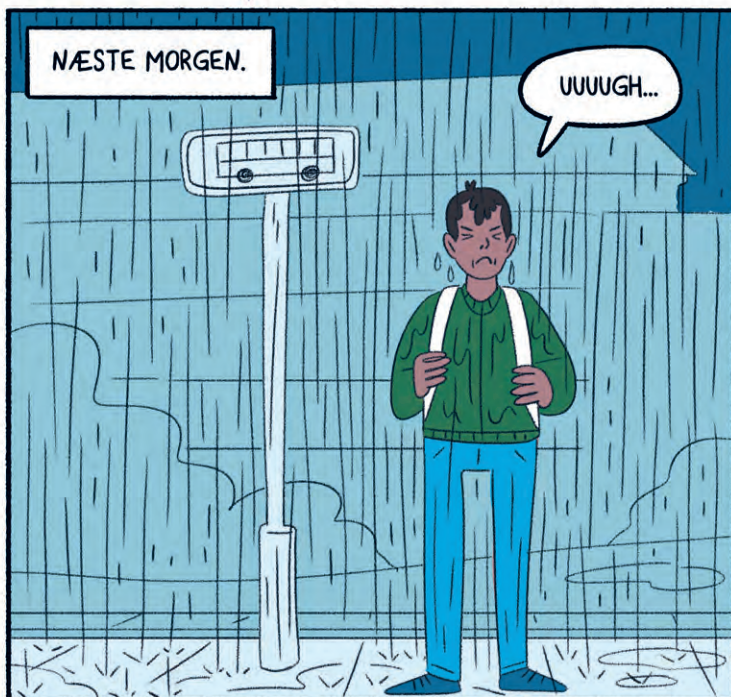
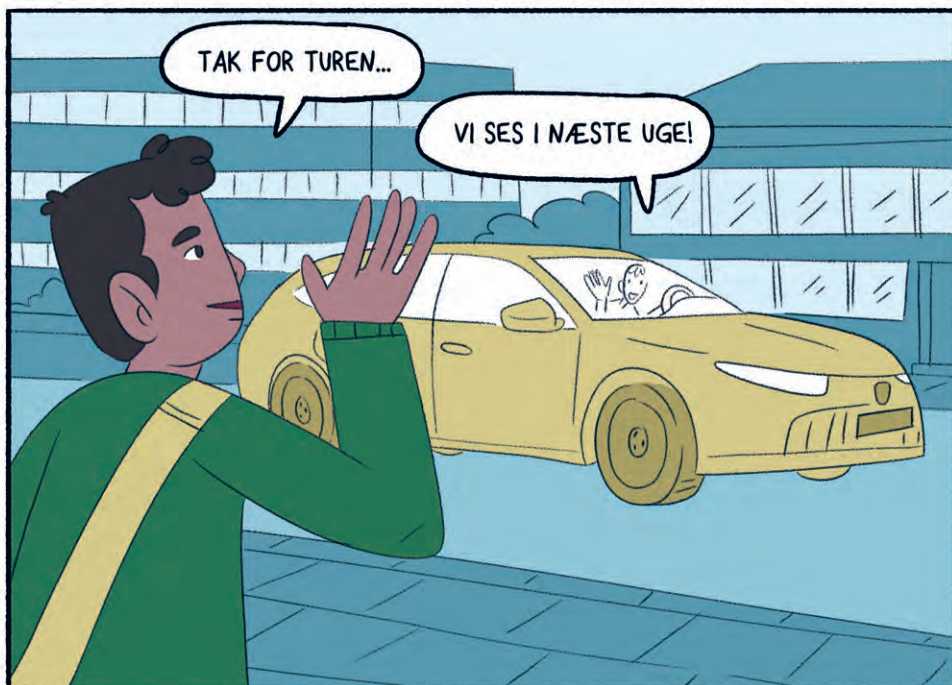
MEN HVAD GØR
MAN SÅ?

DU KAN BARE TAGE MED MIG TIL
BASKET, DER ER EN MASSE FLINKE FYRE.

FAKTABOKS

Relationer og netværk

Når familier genbosættes, er det kun sammen med deres nærmeste familie. Det vil sige, at en voksen kvinde genbosættes med sine børn. I nogle tilfælde kommer kvindens mor og/eller søster med. Samtidig bliver genbosatte familier boligplaceret på tværs af hele landet, så selvom man kender andre, der kommer til Danmark, bor man ofte langt fra hinanden. På den måde mister familierne det netværk, som de havde i hverdagen i Rwanda. Derfor er det også vigtigt for mange unge at skabe sig et nyt netværk i Danmark. Både for at få nye venner, man kan hænge ud med, men også for at øve dansk og for at lære, hvordan alverdens ting fungerer i Danmark.

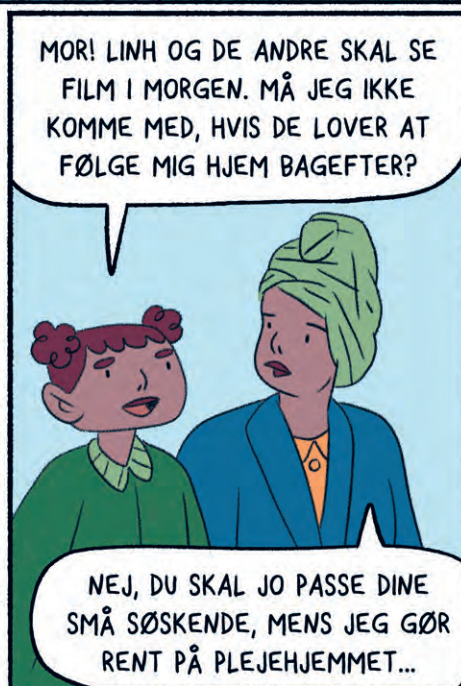
Hvilke ting tror du, at du ville have brug for hjælp til, hvis du skulle bo i Mahama-lejren i Rwanda med din nærmeste familie?

FAKTABOKS

Religion

Hovedparten af de familier, der er blevet genbosat i Danmark siden 2021, er troende og bekender sig til forskellige trosretninger inden for kristendommen, herunder pinsebevægelsen, Syvende Dags Adventistkirken, katolicismen med flere. Mange har derfor været vant til og prioriteret at gå i kirke, også imens de boede i FN-lejrene i Rwanda. Efter at være kommet til Danmark er mange familier blevet en del af en lokal menighed, hvor de kommer regelmæssigt. Kirkerne tilbyder et rum, hvor familierne kan finde ro, fællesskab og velkendte traditioner, og ofte synges der salmer på dansk og kinyarwanda i kor.

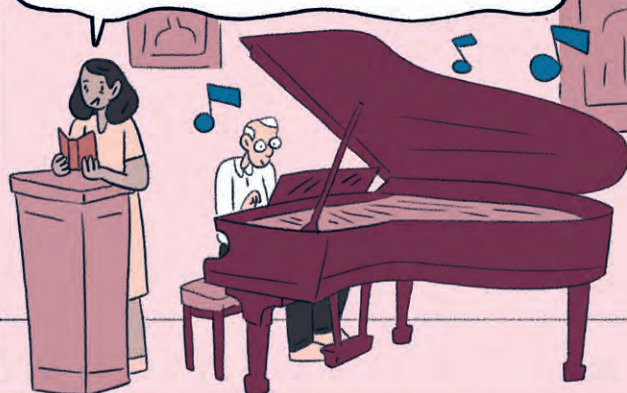
Hvis du skulle flytte et helt nyt sted hen, hvilke rutiner eller traditioner fra hverdagen, ville du så gerne bevare?

HØJSKOLE

SIMON ER KOMMET PÅ HØJSKOLE OG ER VILD MED AT KUNNE BRUGE SINE DAGE PÅ IDRÆT, HÅNDVÆRK OG FÆLLESSANG.

HEY HOW
FOR JUTLANDIA
HUN KOMMER SOM KALDET TIL SLAGET

HJEMME ER JÆGEREN
HJEMVENDT FRA JAGT
OG SØMANDEN HJEMVENDT FRA HAVET

HVAD VAR DET NU
DEN HED, DEN DER
SANG MED SKIBET?

JUTLANDIA. DEN ER LAVET AF EN
FYR, DER HEDDER KIM LARSEN

KIM LARSEN?

JA, HAM SKAL DU KENDE! HAN HAR LAVET EN
MASSE HITS OG ER TOTAL VIGTIG DANSK KULTUR!

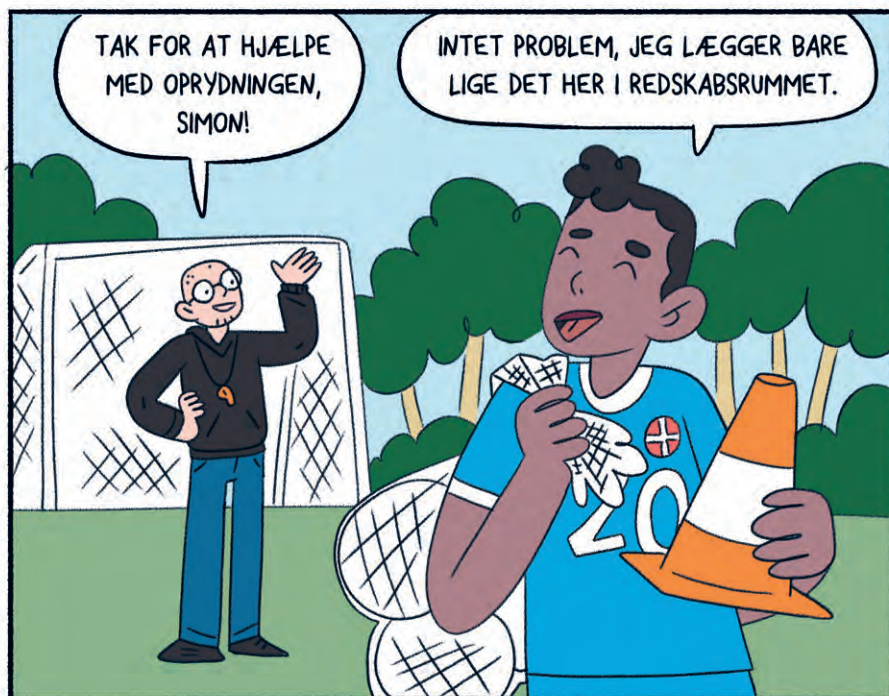
OK. KIM LARSEN, DET SKRIVER
JEG LIGE NED...

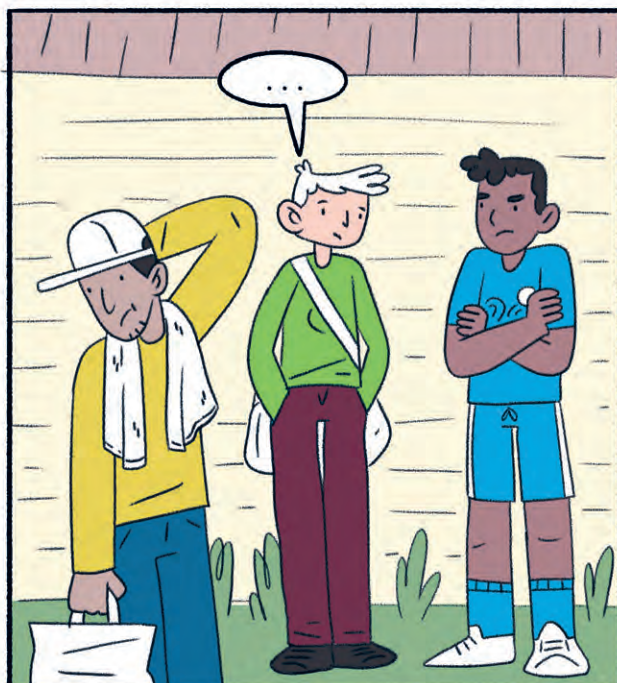

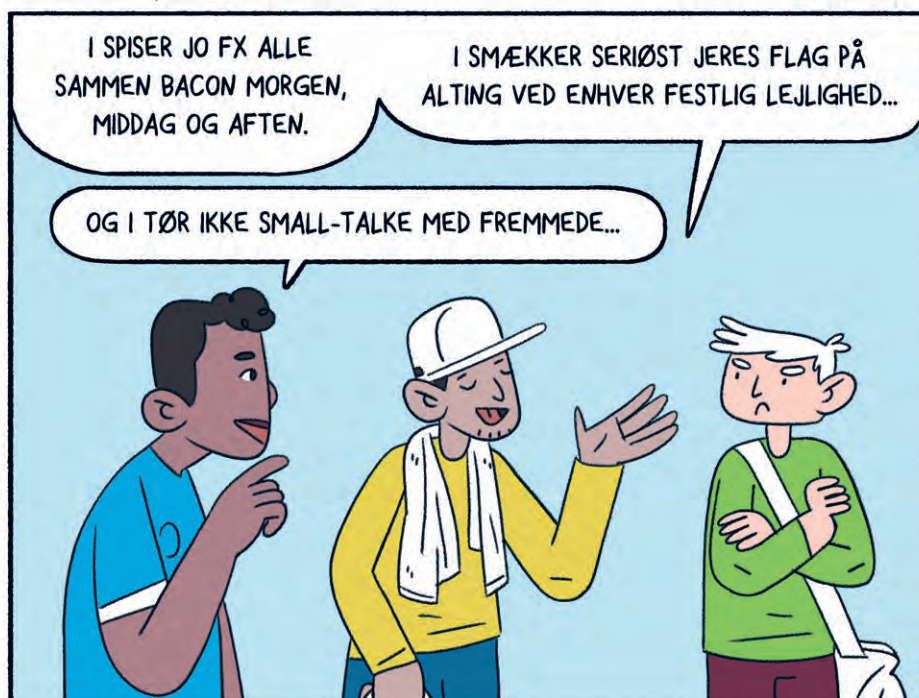
DET ER VILDT FEDT, AT VI SYNGER SÅ MEGET.
JEG ER GLAD FOR AT LÆRE SÅ MANGE DANSKE SANGE.

FAKTABOKS

Fordomme

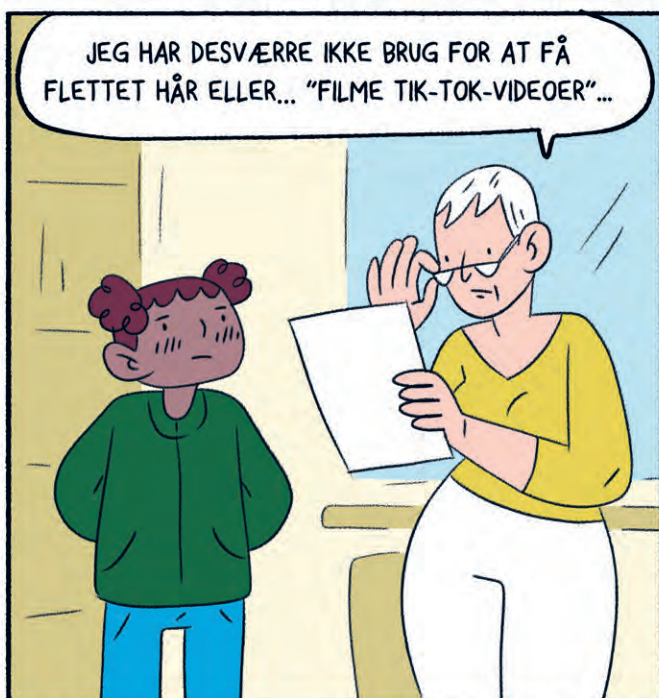
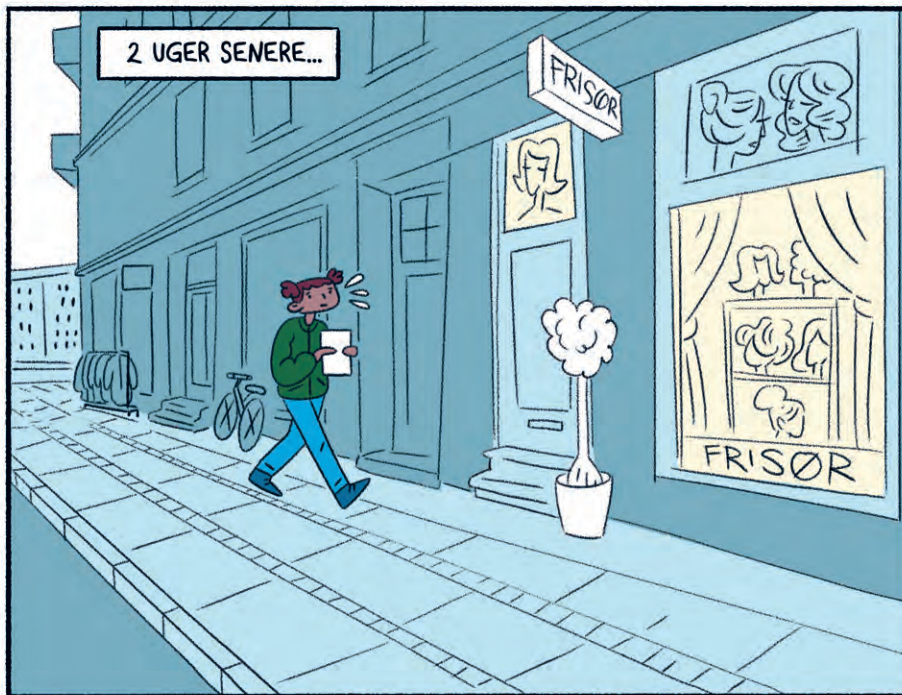
Efter genbosætning til Danmark oplever mange unge at blive mødt med en forventning om, at de er anderledes. Nogle oplever, at deres nye klassekammerater tror, at de er på en bestemt måde eller har levet på en bestemt måde, blot fordi de er fra et afrikansk land. Det kan være svært at blive mødt af fordomme, også selvom de ikke er udtryk for ond vilje.

Måske har du selv oplevet at blive mødt på en fordomsfuld måde. Hvordan kan man håndtere det på en god måde? Og hvordan kan man blive bevidst om sine egne fordomme?

FAKTABOKS

Økonomiske vilkår efter genbosætning til Danmark

Hvis Esthers familie var blevet genbosat i Danmark i januar 2025, så havde familiens økonomiske udgangspunkt set sådan ud:

Enlig mor med tre børn under 18 år: 13.557 kr. før skat per måned.

Herudover har Esthers bror ret til en selvstændig ydelse: 2.925 kr. (voksen hjemmeboende, ikke forsørger).

Hvis Esthers familie var blevet genbosat efter 1. juli 2025, hvor en ny kontanthjælpsreform træder i kraft, ville familiens økonomiske udgangspunkt* se sådan ud:

- Kontanthjælp (mindstesats): 6.789 kr.
 - Børnetillæg: 2.784 kr.
 - Enlig forsørgertillæg: 1.638 kr.
 - Fritidstillæg (skattefrit men kræver dokumentation): 112,50 kr. per barn (op til tre børn)
- I alt: 11.548,50 kr. før skat per måned.

Esthers bror har stadig ret til samme selvstændige ydelse: 2.925 kr. før skat (voksen hjemmeboende, ikke forsørger).

Børne- og ungeydelse (børnepenge) tildeles efter et optjeningsprincip. Efter seks måneder i Danmark ville Esthers mor have ret til 8,3% af, hvad en dansk forælder modtager i børne- og ungeydelsen. Først efter seks år ville hun have ret til det, en dansk forælder får.

Hvordan tror du, at din families hverdag ville se ud, hvis I skulle klare jer for de samme penge, som Esthers familie får hver måned?

*Kilde: Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) har udarbejdet en undervisningsvideo om takster efter kontanthjælpsreformen, der kan tilgås her: <https://star.dk/implementering/nyt-kontanthjaelpssystem-inklusive-ny-arbejdspligt/om-ny-ydelsesstruktur-i-kontanthjaelpssystemet-mv>

FREMTIDEN

HEJ TATE! KAN
DU HØRE MIG?

JA, SIMON - FORBINDELSEN
ER HEL FIN!

HVORDAN GIK DIN
EKSAMEN?

GODT, JEG HAR BESTÅET ALLE
MINE DANSKPRØVER, SÅ NU KAN
JEG SØGE IND PÅ
MEKANIKERUDDANNELSEN!

OG JEG HAR FÅET ET GODT
JOB I ET SUPERMARKED.

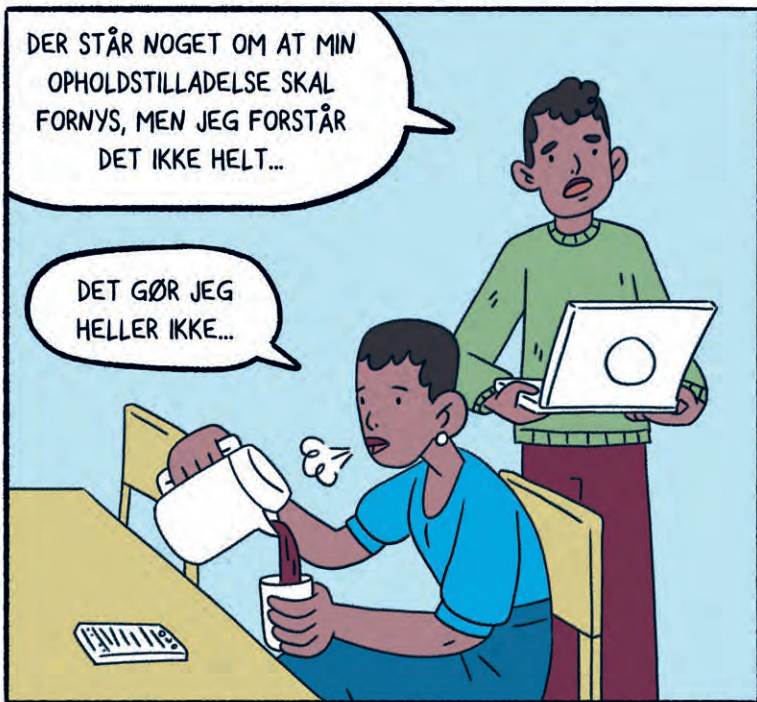
DER ARBEJDER EN MASSE ANDRE
UNGE, OG DE ER VIRKELIGT SØDE.

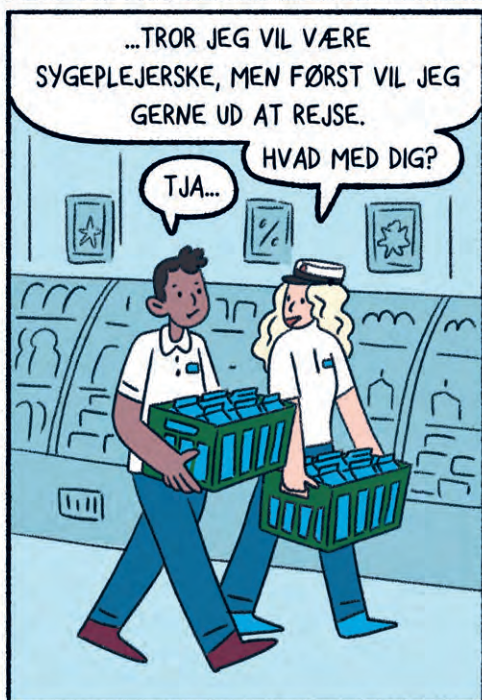
DET ER GODT
AT HØRE!

HOV?

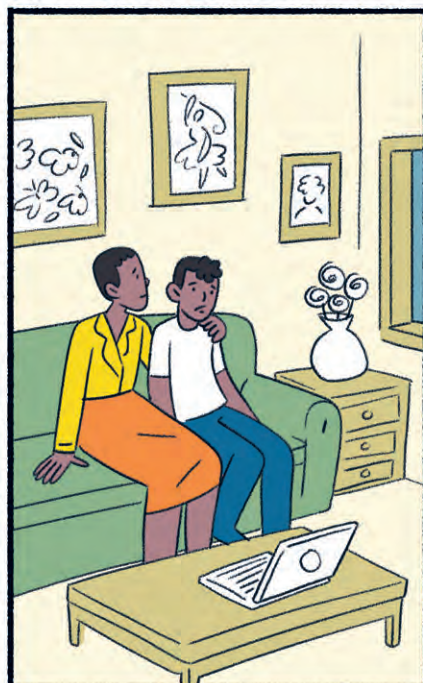
BING!

FAKTABOKS

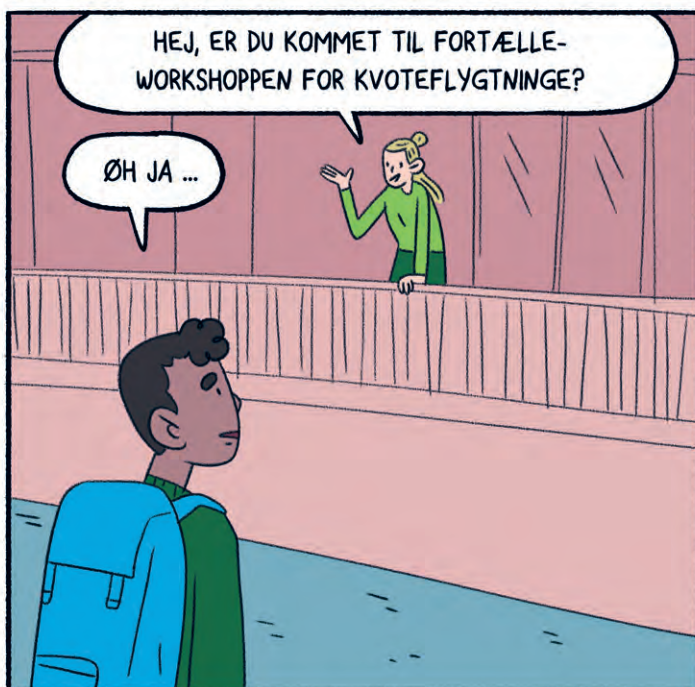
Opholdstilladelse

Familier, der genbosættes i Danmark, får kun midlertidig opholdstilladelse, selvom FN anbefaler permanent opholdstilladelse. Efter otte år kan man søge om permanent opholdstilladelse, hvis man opfylder en række betingelser. Det betyder, at de genbosatte familier skal søge om at forny deres opholdstilladelse hvert andet år. Selvom det er usandsynligt, at de ville miste deres opholdstilladelse, så kan det alligevel skabe både forvirring og usikkerhed omkring ens fremtid i Danmark.

Hvorfor tror du, at Danmark giver midlertidigt ophold til kvoteflygtninge trods FN's anbefaling?

Læs mere om betingelserne for permanent opholdstilladelse her:

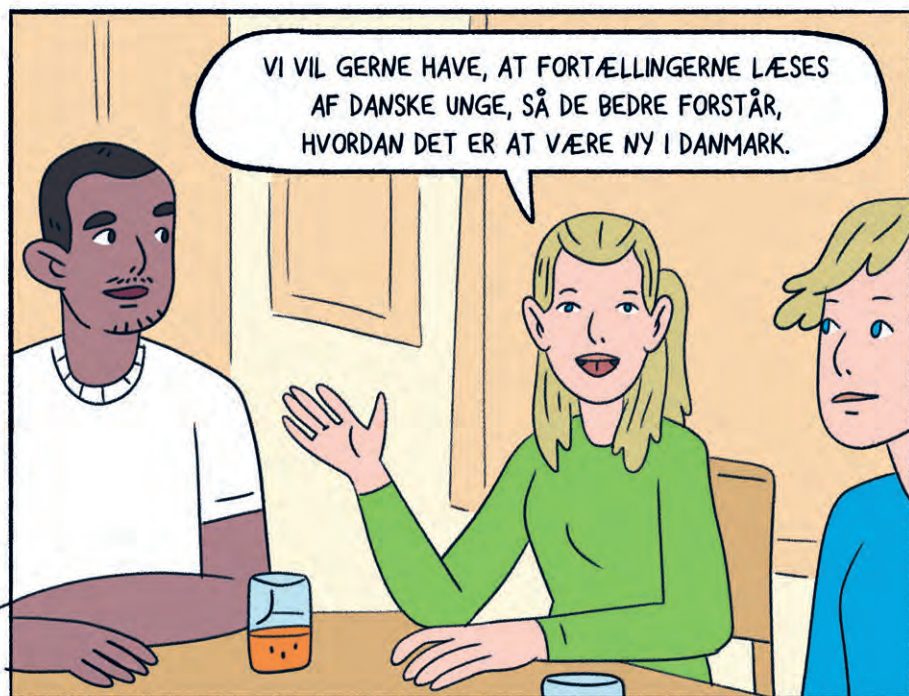
<https://www.nyidanmark.dk/da/Du-vil-ans%C3%B8ge/Permanent-ophold/Permanent-ophold>

HVEM SKAL LÆSE
DE HISTORIER?

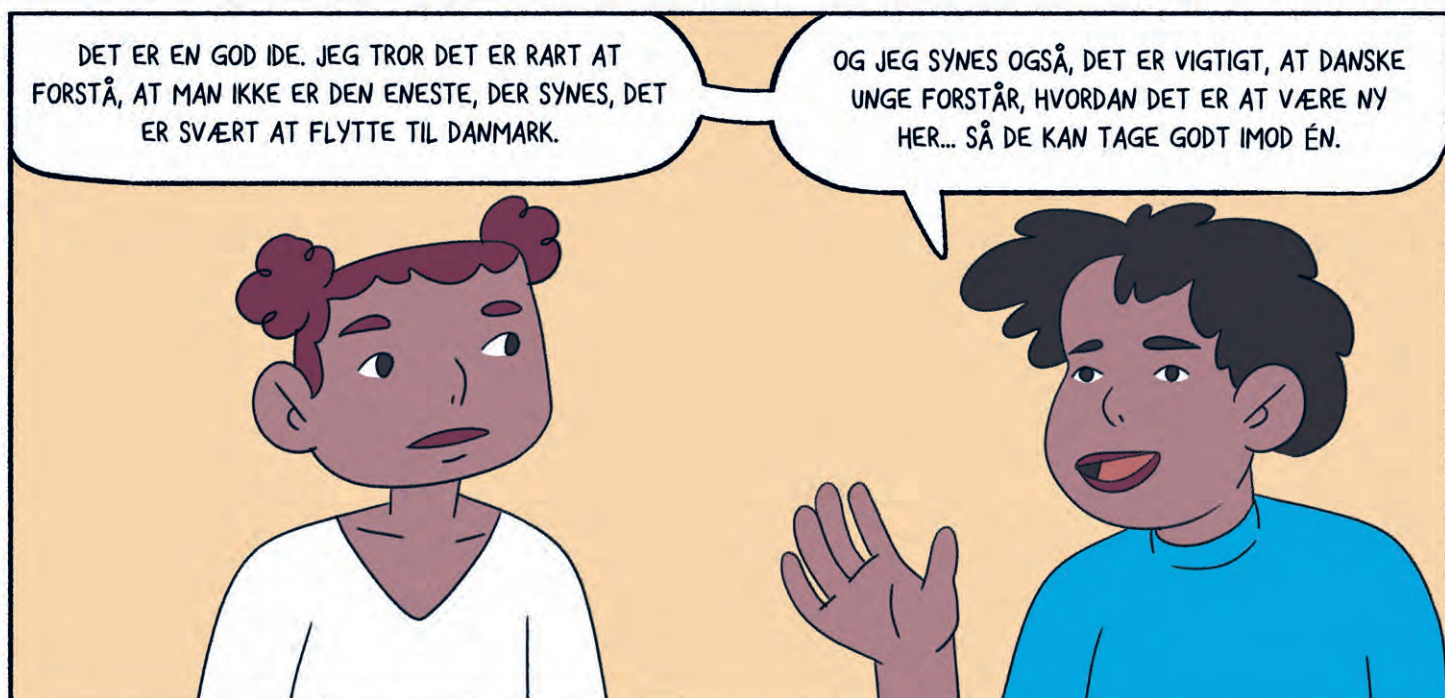

VI VIL GERNE HAVE, AT FORTÆLLINGERNE LÆSES
AF DANSKE UNGE, SÅ DE BEDRE FORSTÅR,
HVORDAN DET ER AT VÆRE NY I DANMARK.

... MEN VI KUNNE OGSÅ GODT TÆNKE OS AT
OVERSÆTTE HISTORIERNE TIL KINYARWANDA...

SÅ KOMMENDE KVOTEFLYGTNINGE KAN
LÆSE TEGNESERIEN OG MÅSKE FØLE SIG
MINDRE ALENE...

DET ER EN GOD IDE. JEG TROR DET ER RART AT
FORSTÅ, AT MAN IKKE ER DEN ENESTE, DER SYNES, DET
ER SVÆRT AT FLYTTE TIL DANMARK.

OG JEG SYNES OGSÅ, DET ER VIGTIGT, AT DANSKE
UNGE FORSTÅR, HVORDAN DET ER AT VÆRE NY
HER... SÅ DE KAN TAGE GODT IMOD ÉN.

HVAD ER GODT VED AT GÅ I SKOLE I DANMARK?

HVAD ER SVÆRT VED AT GÅ I SKOLE I DANMARK?

DET GODE ER, AT
ELEVERNE TOG IMOD
MIG SÅ SNART JEG
STARTEDE I SKOLE.

DET SJOVE ER, AT JEG
EFTER EN MÅNED LÆRER
AT TALE DANSK, OG
HVORDAN MAN
KOMMUNIKERER MED MINE
VENNER PÅ DANSK.

JEG VAR DEN ENESTE
AFRIKANER I HELE
KLASSEN. NOGLE
GANGE GRÆD JEG.

DET VAR RET
DÅRLIGT, FORDI JEG
VAR NY, JEG KENDTE
IKKE NOGEN, JEG
VAR ALENE.

DEN BEDSTE
HØJSKOLE. SNAKKER
MED OS ALLE
SAMMEN OG SPILLER
ISÆR FORSKELLIGE
SPIL.

DET VAR SJOVT AT LÆRE
AT SNAKKE DANSK, MEN
JEG KUNNE IKKE FORSTÅ
DANSK. NOGLE GANGE
KOM JEG TIL AT GRINE.

DET VAR IKKE SJOVT.
LIDT HÅRDT. DET
GENEREDE MIG, AT SE
DEM ALLE HAVE SÅ
TRAVLT MED AT ELSKE
HINANDEN.

INGEN ELEVER
SNAKKEDE MED MIG, JEG
HAR PRØVET AT SNAKKE
MED EN, MEN DET ER
SVÆRT NÅR DU IKKE
SNAKKER ENGELSK.

JEG SYNES, DET VAR
RIGTIG SVÆRT AT
FINDE VENNER...

... OG JEG KAN STADIG
GODT FØLE MIG ENSOM
NOGLE GANGE.

DER HAR JEG NOK VÆRET
HELDIG AT MØDE SÅ MANGE
SØDE MENNESKER...

TIL GENGÆLD SYNES JEG
AT DET ER HÅRDT, AT
VORES FREMTID STADIG
FØLES USIKKER.

JEG VED IKKE, OM DET ER EN GOD
IDÉ AT BLIVE GIFT OG FÅ BØRN,
HVIS JEG IKKE HAR FÅET
STATSBORGERSKAB.

GIFT? HAR DU DA FÅET
EN KÆRESTE, SIMON?

NEJ, JEG MENTE BARE
I TEORIEN...

HAHAHA!

DET KRÆVER MEGET AT SKABE SIG ET NYT HJEM OG LÆRE ET NYT SPROG...

MAN ER NØDT TIL AT RÆKKE UD FOR AT FINDE NYE VENNER OG NYE FÆLLESSKABER, OG TURDE SPØRGE ANDRE OM HJÆLP NÅR LIVET ER SVÆRT...

... OG MAN NØDT TIL AT TRO PÅ SINE DRØMME, SELVOM FREMTIDEN ER UVIS.

FAKTABOKS

Repræsentation og samskabelse

Syv unge i alderen 15-22 år har været med til at skabe fortællingerne om Esther og Simon med afsæt i deres egne erfaringer med at komme til Danmark gennem FN's genbosætningsprogram. På den måde er de unges stemmer og erfaringer med i tegneserien, uden at de behøver vise deres egen identitet. Tilgangen til at opnå viden ved at skabe noget sammen med andre kaldes 'samskabelse'. Når man arbejder med forskning og samskabelse opstår viden gennem samarbejdet, og som forsker har man ikke eneret på at bestemme, hvordan noget skal formidles. De personer, som forskningen handler om, har medbestemmelse.

Efterord: Sådan kan du hjælpe flygtninge i Danmark

Af kreativ chef Morten Schwarz Lausten, Røde Kors

Røde Kors møder flygtninge fra de ankommer til grænsen, søger asyl og beskyttelse i Danmark. De flygtninge, blandt andet kvoteflygtninge, der får opholdstilladelse i Danmark, skal i gang med at skabe en ny hverdag i det lokalsamfund, som de flytter til. Det personlige møde mellem flygtninge og danskere kan have en afgørende forskel for integrationen.

Tegneserien 'Nuancer. En hverdag efter flugt' er med til at formidle og forklare flygtnings svære situation, selv om man har fået opholdstilladelse i Danmark. En flygtning skal lære et nyt sprog og nye kulturelle koder, man skal skabe sig et helt nyt netværk og finde en ny levevej.

Røde Kors har en lang tradition for at indgå partnerskaber med kreative erhverv. Partnerskaber, der skaber opmærksomhed om vores sager og arbejdsområder. Men den kunstneriske fremstilling giver også læseren et sprog til at tale fordomsfrit om flygtninge, og den giver flygtninge en stemme. Tegneserieformen kombinerer tekst og billeder, hvilket gør, at komplekse emner som kvoteflygtnings svære situation bliver mere tilgængelig og forståelig for et bredere, måske yngre publikum. Ved at bruge det kunstneriske og kreative udtryk appellerer tegneserien til både følelser og intellekt. Det skaber en dybere refleksion og forståelse hos modtageren.

Vi ved i Røde Kors, at de flygtninge, der knytter venskab med danskere, klarer sig bedre. De lærer dansk hurtigere, de falder bedre til i lokalsamfundet og har lettere ved at få et netværk. Derfor tilbyder Røde Kors mange steder netværk, samvær og praktisk støtte til nyankomne flygtninge.

Du kan også hjælpe flygtninge, der er kommet til Danmark:

<https://www.rodekors.dk/bliv-frivillig/asyl-og-integration>

RØDE
KORS

Baggrund for tegneserien: Forskning om modtagelse af flygtninge gennem FN

Tegneseriens karakterer, situationer og fortællinger tager afsæt i viden indsamlet under forskningsprojektet, Reorienting Integration (2022-2026), der er støttet af Veluxfonden. Projektet er et samarbejde mellem Aarhus Universitet, DRC Dansk Flygtningehjælp (Center for Udsatte Flygtninge), Det Nationale Forsknings- og Analysecenter VIVE, genbosatte familier samt udvalgte kommuner. Desuden er blandt andre Røde Kors repræsenteret i en følgegruppe, der løbende har bidraget til projektets udvikling. Tilblivelsen af denne tegneserie er støttet af Carlsbergs Mindelegat.

I projektet følger en gruppe antropologer fra Aarhus Universitet modtagelsen af de cirka 200 kvoteflygtninge, der årligt kommer til landet. Vi følger dem fra ankomsten til deres nye boliger og i deres forskellige bestræbelser på at opbygge en tilværelse i deres nye hjemkommune og lokalsamfund. Som antropologer er vi særligt interesserede i at få indblik i genbosætning på de genbosatte familiers præmisser: hvordan oplever de ankomsten til Danmark og deres muligheder for at skabe en god hverdag? Hvor der politisk rettes meget fokus på målbare parametre knyttet til mennesker kategoriseret som flygtninge såsom beskæftigelse, uddannelse og sociale indsatser, så er vi som antropologer i højere grad optaget af at få et kvalitativt indblik i, hvordan familierne oplever deres nye hverdag i relation til deres erfaringer fra tidligere og deres forestillinger om fremtiden. Derigennem kaster vi nyt lys på flugt og genbosætning. Samtidig er vi optaget af, hvordan familierne kan inddrages som samarbejdspartnere i produktionen af viden, samt hvordan deres perspektiver kan gøres synlige, hvilket vi har arbejdet med under tilblivelsen af tegneserien.

Holdet og processen bag tegneserien

Arbejdet med tegneserien begyndte på en workshop i marts 2024. Her deltog syv unge, der siden 2021 er kommet til Danmark via FNs genbosætningsprogram, i et kreativt fortælleværksted. Værkstedet var organiseret af antropolog Mette Lind Kusk og illustrator Line Høj Høstrup. Her udviklede deltagerne sammen tegneseriens karakterer og temaer med udgangspunkt i egne erfaringer med at komme til Danmark. Kombineret med viden fra etnografisk feltarbejde og videreudvikling af narrativer og visuelle udtryk udgør det grundlaget for tegneserien.

De unge deltagere indgår ikke med navn af hensyn til deres anonymitet, men de fortjener at blive præsenteret: De tre kvinder og fire mænd er mellem 15 og 22 år, de er oprindeligt fra Burundi og Den Demokratiske Republik Congo, de har boet i en årrække i en flygtningelejr i Rwanda, og de er alle kommet til Danmark i årene 2021-2022. Selvom de har meget til fælles i forhold til deres tidligere liv i flygtningelejre i Rwanda, er de også vidt forskellige unge mennesker: for nogle har ankomst til Danmark givet dem nye fællesskaber og mulighed for at indfri deres drømme, imens andre har oplevet stor ensomhed, isolation og savn. Nogle har hurtigt fået nye venner og lært dansk, imens andre stadig kæmper med det. Nogle bekymrer sig om, hvordan deres liv vil blive i fremtiden, andre

glæder sig og kan næsten ikke vente på alle de ting, de vil og har lyst til at gøre og prøve.

Under fortælleværkstedet og i efterfølgende dialog med de unge er fortællingerne om Esther og Simon blevet udviklet og kvalificeret. For eksempel foreslog en af de unge en ændring til en fortælling om, hvordan Simon fik hjælp til at reparere sin cykel. Men det er ikke hjælp til at reparere sin cykel, som Simon har brug for, pointerede den unge. Simons erfaring med værkstedsarbejde gør, at han ved, hvordan man fikser ting. Men han ved ikke, hvor man kan købe de rigtige reservedele eller det rigtige værktøj i Danmark. Det har han brug for hjælp til. Eksemplet vidner om, hvordan de unges input har været med til at nuancere fortællingerne: Man mister ikke alle de evner eller al den viden, man havde inden genbosætning. Men det tager tid at opbygge netværk og specifik viden om tilværelsen i Danmark, som gør en i stand til at bringe sine evner og sin viden i spil.

Resultatet af samskabelsesprocessen er en tegneserie, der væver forskellige stemmer, erfaringer og streger sammen i to fiktive karakterer: Simon fra Burundi og Esther fra DR Congo.

Hugo Lind, studerende ved The Animation Workshop i Viborg, har sammen med en af de unge medskabere skabt den indledende rammefortælling, der udspiller sig i en flygtningelejr i Rwanda. De øvrige otte fortællinger, tegnet af Line Høj Høstrup, udspiller sig over Simon og Esthers to første år i Danmark med afsæt i de unge deltageres erfaringer.

At flette forskellige stemmer sammen i to karakterer har været en svær øvelse, hvor man ikke kan få plads til alt. Tegneserien skal derfor ikke ses som en udtømmende repræsentation af de unges erfaringer. Tværtimod skal den ses som en kondensering af oplevelser, der kan fylde, når man som ungt menneske må finde sin vej i nye, ukendte kontekster og sammenhænge.

Hvorfor tegneserieformatet?

At skabe en tegneserie sammen har haft et dobbelt formål. For det første gør det tegnede format det muligt at formidle de unges erfaringer til et bredere publikum af læsere uden, at de nødvendigvis selv eksponeres og skal stå frem. Deres positioner og perspektiver kan altså synliggøres samtidig med, at deres specifikke identitet ikke afsløres. Når man arbejder med unge i udsatte positioner er dette vigtigt af etiske grunde.

For det andet er tegneserieformatet i sin visuelle form tilgængeligt for både de unge selv samt for en bred skare af læsere, der måske ikke på forhånd har den store viden om de udfordringer, som unge kan møde i den første tid efter deres genbosætning. Gennem stemningsfulde streger og få ord kan tegneserier formidle erfaringsnær viden, som berører læseren på en særlig måde. Gennem ord, billeder og farver smelter viden, følelser, tanker og sanselige hverdagserfaringer sammen. At tegneserien er forskningsbaseret betyder, at den er bygget på virkelige menneskers hverdagserfaringer. Indenfor antropologien er et voksende felt 'grafisk antropologi'* , der netop har fokus på at formidle etnografisk viden i visuelle formater. Denne tegneserie er et bidrag til dette felt.

Find mere fakta

Dansk Flygtningehjælp har udarbejdet et faktahæfte, hvor man hurtigt kan få et overblik over FN's flygtningekonvention, Danmarks tilslutning til FN's konventioner med mere:

<https://integration.drc.ngo/bliv-klogere/nyheder/nyt-haefte-25-sporagsmal-og-svar-om-flygtninge/>

Find andre undervisningsforløb med fokus på flygtninge og flugt:

Røde Kors har udarbejdet en række undervisningsforløb med fokus på flygtninge og flugt til forskellige klassetrin, som kan tilgås her:

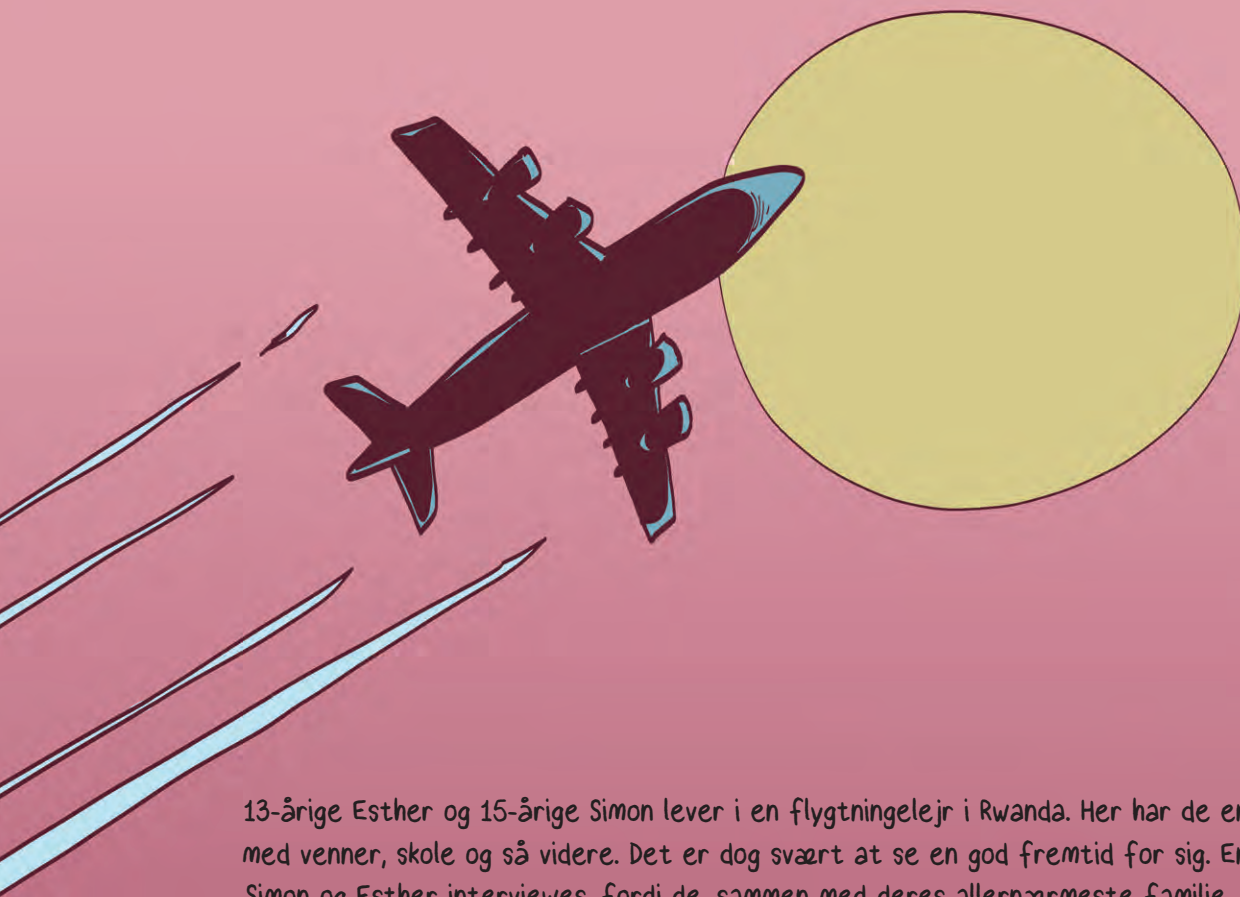
https://shop.rodekors.dk/collections/skoleshop?filter.p.product_type=Flygtninge

Tak

Vi ønsker at sige tak til Carlsbergs Mindelegat for støtte til udarbejdelsen af tegneserien. Også stor tak til de unge, der generøst har delt erfaringer fra en periode af deres liv præget af stor omvæltning og sårbarhed. Tak til de kommunale medarbejdere der har formidlet kontakt til de unge samt til alle de mennesker i vores netværk, der har taget sig tid til at se og læse med i løbet af tegneseriens tilblivelse. Særlig tak til Mikkel Rytter for løbende og vedholdende at give kommentarer på ideer og udkast. Også stor tak til Røde Kors Skoletjeneste for at bidrage med et efterord. Vi ønsker også at takke Veluxfonden for at støtte praksisnær forskning om flygtninge i Danmark.

*Se for eksempel Causey, A. 2017. Drawn to See: Drawing as an Ethnographic Method. Toronto: University of Toronto Press; Dix, B. & Pollock, L. (2019), Vanni. A Family's Struggle through the Sri Lankan Conflict. New Internationalist; Hamdy, S. (2017) Lissa: A Story about Medical Promise, Friendship, and Revolution. University of Toronto Press.

13-årige Esther og 15-årige Simon lever i en flygtningelejr i Rwanda. Her har de en hverdag med venner, skole og så videre. Det er dog svært at se en god fremtid for sig. En dag skal Simon og Esther interviewes, fordi de, sammen med deres allernærmeste familie, har fået mulighed for at blive genbosat via FN i Danmark...

I denne forskningsbaserede tegneserie følger man gennem ni små fortællinger Esther og Simon fra deres hverdag i en flygtningelejr i Rwanda til deres første uger, måneder og år i Danmark efter genbosætning. Temaer såsom ensomhed, venskaber, fordomme og fremtidsdrømme belyses gennem Simon og Esthers erfaringer. Syv nyligt genbosatte unge med congolesisk og burundisk baggrund har været med til at udvikle karaktererne og fortællingerne sammen med to illustratører og en antropolog.

ISBN: 978-8-79163-109-2

9 788791 631092